

TÜRÜK
Uluslararası Dil, Edebiyat
ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi
2015 Yıl:3, Sayı:6
Sayfa:236-265

ISSN: 2147-8872

**TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE SÖZCÜK TÜRETME OLANAKLARI
(SÖZLÜKSEL OLMAYAN AD TABANLARINDAN AD, EYLEM VE
EYLEMSİ YAPIMI)**

Oğuz Ergene*

ÖZET

Sondan eklemeli bir dil olan Türkçede sözcük türetimi, ad ya da eylem tabanlarına ulanan türlü biçim birimleri ile gerçekleşir. Türkiye Türkçesinde ad, eylem ve eylemsi türetilen ad tabanlarının bir bölümü ise ölçünlü dilde yaygın biçimde kullanılmamaları ya da Türkçe sözlüklerin nitelikleri ve hazırlanma ilkeleri doğrultusunda, sözlük birimi olarak değerlendirilmemektedir. Söz konusu tabanlardan türetilen kimi adlarla eylemler de ölçünlü dilin söz varlığını içeren sözlüklerde işlenmemiştir. Bu çalışmada, Türkçe sözlüklerde sözlük birimi olarak yer almayan ad tabanları ile bu öğelerden türetilen adlar, eylemler ve eylemsiler incelenmiş; türetme yapılan tabanlar, bunlara ulanan türetme işlevli biçim birimleri sınıflandırılmış ve örneklendirilmiştir. Büyük bölümü, genel ağda çevrim içi yayımlanan ulusal ve yerel gazetelerden, haber sitelerinden derlenen örneklerin tamamı, yazılı kaynaklardan elde edilmiştir. Çalışmada, Türkçe biçim birimleri ile sözlüksel olmayan pek çok ad tabanından ad, eylem ve eylemsi türetilbildiği ve genellikle ad türündeki bu örneklerin yazılı kaynaklarda kullanıldığı belirlenmiş; Türkçenin sözcük türetme olanakları üzerine kimi çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Türkiye Türkçesi, türetme, biçim bilimi, biçim birimi, sözlükselleşme.

**WORD DERIVATION POTENTIALS IN TURKISH (MAKING NOUN,
VERB AND VERBAL FROM NON- LEXICAL NOMINAL STEMS)**

ABSTRACT

Word derivation in Turkish which is an agglutinative language occurs with various morphemes linked to nominal or verb stems. A part of nominal stems from which noun, verb or verbal derivate, though, isn't seen as a lexeme in line with the qualities of Turkish dictionaries and

• Yrd. Doç. Dr., Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Öğretim Üyesi,
oguzergene@hotmail.com

compilation principles of them or because of the reason that they aren't used widely in standard language. Some of the nouns and verbs that derivate from those stems also haven't been included in dictionaries containing vocabulary of standard language. In this study, nominal stems and nouns, verbs and verbal derivate from those bases that aren't seen as a lexeme in Turkish dictionaries have been analyzed and stems that derivation made on, morphemes having derivation function linked to these have been classified and exemplified. All of the examples compiled from national and local newspapers online published on the Internet have been obtained from the written sources. It has been identified that noun, verb and verbal can be derived from a great deal of non lexical nominal stems and Turkish morphemes and these examples seen as noun in general are used in written language. Also it has been made an inference about word derivation potentials of Turkish.

Key Words: Turkish, derivation, morphology, morpheme, lexicalization.

1. GİRİŞ

Biçim bilimi; temel olarak dildeki sözcüklere kaynaklık eden, sözcükleri oluşturan ve bu öğelerin cümlede dizimsel ilişkiler kurmasını sağlayan biçim birimlerini konuşturur. Dilin bu kapsamdaki özellikleri, kuralları ya da sınırlılıkları; söz konusu biçim birimlerinin türleri, yapısal ve işlevsel özellikleri; sözcük yapım süreçlerinde gözetilen söz dizimsel, ses bilimsel belirleyiciler gibi pek çok bileşen, bu alanın içeriğini oluşturmaktadır.

Yapısalcı biçim bilimi araştırmalarında, sözcükleri oluşturan biçim birimleri (kök, ek) ve bu birimlerin bir araya geliş yolları ağırlıklı olarak irdelenirken sözcükler kurallı bir parça-bütün ilişkisi içinde ele alınmakta; biçim bilimi, "salt yapı çözümlemesi" boyutuyla işlenmektedir. Nitekim biçim bilimsel yapılara yönelik değerlendirmelerde bulunan, yapısal dil biliminin önemli temsilcilerinden Bloomfield; söz diziminin ibarelerin kurgulanmalarını, biçim biliminin de sözcüklerin yapımlarını ve parçalarını içerdiği görüşündedir (Bloomfield 1956, 207). Yapısalcı anlayışın bu yorumuna karşın daha sonra kabul gören ve "ayırt-edici özelliklerin vurgulandığı bir yaklaşım" niteliği taşıyan üretimsel biçim bilimine göre söz dizimine, ses dizimine ve anlam bilimine ilişkin kurallar, biçim bilimsel süreçlerden soyutlanmamalıdır çünkü "biçimbilimsel kurallarla, sesdizimsel, sözdizimsel ve anlamsal kurallar arasında sıkı bir ilişki" bulunur. Bu anlayışta; biçim birimlerinin işlevleri, "yalnızca sözcük-içi özelliklere değil, sözcüğün sözdizimsel yapı içinde diğer sözcüklerle olan ilişkilerine" açıklama getirecek biçimde tanımlanır. Bununla birlikte biçim birimlerinin ayırt edilmesine ilişkin işlevsel özellikler ile bunların köklerle bir araya gelişlerini belirleyen ilkeler de dil yetisine sahip olması dolayısıyla dil kullanıcısının bilgisindedir (Büyükkantarıcıoğlu 2000, 82-84).

Biçim biliminin birbirini bütünleyen çalışma alanları, doğrudan ya da dolaylı yoldan yapılan kimi bölümlenmelere temel oluşturmuştur. Örneğin Hudson; biçim bilimini, türetimsel biçim bilimi (İng. "derivational morphology") ve çekimsel biçim bilimi (İng. "inflectional

morphology”) adlı iki grupta inceler (Hudson 2006, 18, 20). Coates ise bu ayrımı, biçim birimlerinin türleri ya da işlevleri ile gerekçelendirir ve biçim birimlerini sözlüksel ve gramatikal biçim birimleri (İng. “lexical and grammatical morphemes”); biçim bilimini de sözlüksel ve gramatikal biçim bilimi (İng. “lexical and grammatical morphology”) olarak sınıflar. Bu doğrultuda; sözlüksel biçim bilimini türetme (İng. “derivation”), gramatikal biçim bilimini de çekim (İng. “inflection”) ile ilişkilendirir (Coates 2005, 21, 22).

Sözcük yapımı, sözlük birimlerinden “türetme ya da bileştirme yoluyla” yeni sözlük birimleri oluşturmayı sağlayan “dilsel üretim süreçlerinin tümü” biçiminde tanımlanmaktadır (Vardar 2002, 182). Banguoğlu’na göre dilin sözcük oluşturma işlevi, iki biçimde ortaya çıkar. Bunlardan “halkça yapım (formation populaire)” kapsamındaki kimi örnekler, halkın dil kuralları çerçevesinde “pratik ihtiyaçlarla” bulunduğu yeni sözcüklerdir. “Bilgince yapım (formation savante)” olarak adlandırılan diğer bir grup ise aydınların bilim, sanat, din gibi alanlarla ilgili yeni kavramları karşılamak üzere yine dilin olanakları doğrultusunda ürettiği yeni sözcükleri içerir. Banguoğlu, dilde var olan köklere dayanan sözcük yapımını da “üretim” ve “birleşim” olarak adlandırdığı iki gruba ayırmıştır. Üretim, sözcük tabanına ulanan “üretim ekleri” ile yeni bir kavramın karşılanmasıdır; birleşimde ise birden çok sözcük, yine aynı amaçla bir araya getirilir. Bununla birlikte üretimde, bağımsız bir anlama sahip sözcük tabanı üzerinde anlamsal değişiklik yapan ek; birleşimde, belli bir sıra gözetilerek “birleşim kalıplarına (moule de composition)” dökülen ayrı anlamlı sözcükler söz konusudur (Banguoğlu 1986, 155, 294 vd.). Günay, sözcük oluşturma için “türetim (fr. dérivation)” ve “düzenleyim (fr. composition)” terimleriyle karşılanan iki yoldan söz etmekle birlikte başka türleri de kaydeder. Günay’a göre türetimde “sonexsel türetim, öneksel türetim, bileşim karşıtı türetim, yanlış kullanılmış türetim, tersine türetim” olmak üzere “beş farklı yaklaşım” bulunurken düzenleyimde, “bileşik sözcükler ve deyimler”den oluşan “iki alt grup” vardır. Son alt başlığı, “işlek olmayan gruptaki sözcük türetme biçimleri” olarak belirtilen “kısaltmalar, baş harf kısaltması” ile “ödünçleme sözcükler” oluşturmaktadır (Günay 2007, 220 vd.). Booij de sözcük yapımını türetme (İng. “derivation”) ve birleştirme (İng. “compounding”) başlıklarında ele almıştır. Türetimsel işlemlerin temel fonksiyonu, dil kullanıcılarının yeni sözlük birimleri yapmasına olanak sağlamaktır. Yeni sözlük birimleri yapma yöntemi olarak birçok dilde sıkça kullanılan birleşimin tanımlayıcı özelliği, sözlük birimlerinin birleşimlerinden daha büyük sözcükler oluşturmasıdır (Booij 2005, 51, 75)¹.

Yapı açısından sondan eklemeli bir dil olan Türkçe, çok farklı dillerden biri olarak değerlendirilmekte (Lieber 2011, 119)²; eklemeli diller için “belirgin” ve “klasik” bir örnek

¹ Kaynaklarda, birleştirmenin farklı bir türüne (İng. “incorporation”) de değinilmiştir. Gerds’e göre bu tür, bir sözcüğün (genellikle bir eylem ya da ilgeç), başka unsur ile (genellikle bir ad, adıl ya da belirteç) birleşmesidir ve söz konusu birleşim, her iki unsurun söz dizimsel işlevinin birleşmesine yardım eder (Gerds 1998, 84). Bu nitelikteki yapılar, tipik örneği Grönland dili olan bitişken dillerde (İng. “polysynthetic” ya da “incorporating language”) görülmektedir (Katamba ve Stonham 2006, 58, 61).

² Lieber’de; Türkçedeki ekleşmenin boyutu, “Çekoslovakyalılaştıramayacaklarımızdan mıydınız” örneği üzerinden işlenmiş ve bu sözcüğün İngilizce karşılığı (“Were you one of those whom we are not going to be able to turn into Czechoslovakians?”) verildikten sonra sözcük, biçim birimlerine ayrılıp Türkçeye özgü biçim birimleri ile bunların İngilizcedeki olası karşılıkları arasında bire bir eşleştirme yapılmıştır: “Çekoslovakya-lı-laş-tır-ama-yacak-lar-ımız-dan-mı-ydı-nız (=Czechoslovakia-from-become-CAUSE-unable-FUT-PL-IPL-ABL-INTERR-PAST-2PL)” (Lieber 2011, 120).

sayılmaktadır (Korkmaz 2003, LXIII; Katamba ve Stonham 2006, 60). Türkçede, türetim ya da çekim işlevli birden fazla biçim birimi, ad ya da eylem tabanlarına -belli kurallar doğrultusunda- üst üste gelebilmekte; bu tabanlara ulanan herhangi bir Türkçe ön ek bulunmamaktadır³. Türk dillerinin “temel tipolojik karakteristiklerini” 46 maddede sınıflayan Johanson da “bitişken yapı, sonekler, eklerin art arda sıralanması, sınırlı ve önceden kestirilebilir morphem varyasyonu, eklerin heceliliği, eklerin kademeli nitelenmesi, ‘esnek’ ekler...” gibi belirleyicilere, bu dillerin biçim bilimsel özellikleri arasında yer vermiştir (Johanson 2007, 37-47).

Türkçede sözcüklerin türetilmesi ve çekimlenmesi amacıyla kullanılan biçim birimlerini sınıflandıran Karaağaç, bunları “asıl biçim birimleri, bağlı biçim birimleri” olmak üzere iki temel gruba ayırır. Karaağaç’a göre asıl biçim birimlerinin “tek başlarına anlam ve kullanımları” vardır ya da bu birimler, cümlede öge olabilirler. Bu nitelikleri taşımayan bağlı biçim birimleri de “yapımlık bağlı biçim birimleri [yönü geriye yapılar (yapım ekleri, çokluk eki, iyelik eki, yapımlık söz öbekleri, yardımcı eylemler)]” ve “çekimlik bağlı biçim birimleri [yönü ileriye yapılar (çekim ekleri, durum ekleri, çekim edatları, çekimlik söz öbekleri, yardımcı cümleler)]” olarak ikiye ayrılmıştır (Karaağaç 2012, 247-249). Toklu da biçim birimleri, kullanımları ve işlevleri çerçevesinde inceler. Bu kapsamda, “bağımsız biçimbirimler, bağımlı biçimbirimler; sözcüksel biçimbirimler, dilbilgisel biçimbirimler” olmak üzere dört grup biçim birimi bulunmaktadır. Toklu’ya göre “genellikle” ad, sıfat, adıl, belirteç, bağlaç ve ilgeç türündeki örnekler, bağımsız biçim birimi; eylemlerle birlikte yapım ve çekim ekleri de bağımlı biçim birimidir. Başka bir ölçüte göre ise -ad ve sıfat gibi- “belirli bir sözcüksel anlam” içeren ve kullanıldığı dile ilişkin sözlüklerde yer alan ögeler, sözcüksel biçim birimi; türlü dilbilgisi kategorilerini taşıyanlar (adıl, belirteç, ilgeç, bağlaç; yapım ve çekim ekleri) da dilbilgisel biçim birimi olarak adlandırılır (Toklu 2013, 58, 59). Sınıflandırma açısından Toklu ile genel anlamda örtüşen Boz, “sözlüksel biçimbirimler, dilbilgisel (görevsel) biçimbirimler” terimleriyle belirlediği iki temel grubu, kendi içinde “bağımlı” ve “bağımsız” olarak nitelediği iki alt başlığa ayırmıştır. Buna göre “ad”, bağımsız; “eylem”, bağımlı sözlüksel biçim birimleri arasında anılırken “adıl, sıfat, belirteç, ilgeç, bağlaç, pekiştireç/vurgu, ünlem”, bağımsız; “işletimlikler ve türetimlikler” de bağımlı dilbilgisel biçim birimlerindedir (Boz 2013, 3, 4).

Değişik anlamlar, işlevler üstlenmiş, farklı niteliklerdeki biçim birimlerinin ya da bunlardan oluşan dilsel yapıların sözlük birimi olarak değerlendirilişi ve sözlüklerde madde başı oluşu, türlü biçimlerde gerçekleşmekte ve belirli biçim bilimsel kurallara uyumu gerektirmektedir. Nitekim Bauer, sözlükselleşmenin⁴ beş türüne (ses bilimsel, biçim bilimsel,

³ Günay, Türkçe ya da alıntı sözcüklerin başlarına getirilen “eş, üst, art, ön, çok, düz, ana, iç, yan, iki, öz, karşıt, son, yeni, dış, ben, karşı, geri, öte, tıpkı, baş ve uz” gibi ögelerin ön ek kabul edilebileceğini belirtmiş; bu tür sözcük yapımını da “öneksele türetim” olarak değerlendirmiştir: “akbalıklıl, anadıl, arabozan, altanlamlılık, ardamak, başbakan, benmerkezci, çokanlamlı, dışalım, düzanlam, eşadlı, içkulak, ilkbahar, Kızılırmak, karafatma, önad, sonbahar, üstanlam, yeniçeri, tekeşli, tıpkıbasım, topluigne...”. Günay, batı kökenli “mega- (megaşehir), süper- (süperstar), tele- (telepazar), a- (asosyal), non- (nonstop)” gibi ekleri ise kendi dillerinde ön ek olmalarına karşın Türkçeye ait ögeler olmadıkları için “göz önünde bulundurmamıştır” (Günay 2007, 234-238).

⁴ Kavrama karşılık olmak üzere *sözlükselleşme* [“Dilbilgisel bir birimin sözlüksel bir birime dönüşmesi.” (Vardar 2002, 185), “Bir biçimbirimin, işlevsel niteliğini yitirip anlam taşıyan sözlüksel bir birime dönüşmesi.” (TÜBA 2011, 1065)] ya da

anlam bilimsel, söz dizimsel ve karışık sözlükselleşme) dikkat çeker. “Sözcüklerin kurumsallaşması” kavramını dile getiren, bunu da onların toplumda genel kullanım bulması ve sözlüklerde bu haliyle listelenmesi olarak tanımlayan Bauer, örneğin biçim bilimsel sözlükselleşme için sözcüğe özgü seçenekleri (İng. “eat/edible, legal/loyal, two/tuppence”) ve eş süremlili düzensiz ek kullanımını (İng. “warmth”) kaydetmiştir (akt. Lipka, Handl ve Falkner, 6, 7). Katamba ve Stonham da sözlükselleşme açısından belirtilmesi gerekli biçim bilimsel kuralları; türü değiştirilmiş taban, bitleştirilmiş ek ve bunun tam olarak nereye bitştirildiği (ön ek mi, son ek mi?), sonuçta elde edilen sözcüğün hangi türe ait olduğu, ekin hangi katmana ait olduğu (ve bu nedenle onun genel özellikleri) olarak sıralar (Katamba ve Stonham 2006, 104).

Türkiye Türkçesinde ad, eylem ve eylemsi türetilen ad tabanlarının bir bölümü, ölçünlü dilin söz varlığını işleyen sözlüklerde, sözlük birimi olarak yer almamaktadır. Bu durum, söz konusu öğelerin ölçünlü dilde yaygın olarak kullanılmamalarına ya da Türkçe sözlüklerin niteliklerine ve hazırlanma ilkelerine bağlanabilir⁵. Yazı dilinde ve sözlü dilde, türlü biçim birimleri ile türetim yapılan örneğin kısaltmalar, semboller, kalıp sözler, özdeyişler, kodlar, numaralandırılmış yasalar ya da yasa maddeleri; özel sözlüklerde ve konuya ilişkin çalışmalarda açıklanmış, listelenmiştir. Atasözleri ve deyimler; Türkçe sözlüklerde, ilgili madde başının içinde anlamlandırılmakla birlikte türetim yapılacak bir sözlük birimi olarak ele alınmamıştır. Bunlar dışında kalan tarihler, yıllar, cümleler, ekler; kimi özel adlar, tür adları, rakamlar, sayılar, özgün yazımlı alıntı sözcükler ve sözcük grupları⁶, belirtilen gerekçelerle Türkçe sözlüklerde bulunmamaktadır⁷. Bu nitelikteki ad tabanlarından türeyen

---

sözlükbirimselleşme [“Bir dilin sözcük dağarcığı içindeki bir sözcüğün, (dil genel kurallarına ait ayrıcalıkları içermesine karşın) özel bir kimliğinin ya da durumunun olduğunu kabul etme işi...” (Günay 2007, 284)] terimleri kullanılmaktadır.

⁵ Aksan, ölçünlü dili ele alan sözlükleri “genel sözlükler” olarak adlandırmış ve “belli bir dilime yönelmeden, bir ortak dili (bir yazı dilini) bütün öğeleriyle ele alan sözlükler” biçiminde tanımlamıştır. Aksan’a göre toplumun türlü kesimlerinden, lehçe ve ağızlarından gelen, eskiden ya da az kullanılan sözcüklerin bu tür sözlüklerde yer alabilmesi, “genelleşme”, “ortak dilde tanınma” gibi ölçütlere bağlıdır. Bu sözlükler, “özel adlar, açıklayıcı şema, planlar, geçmişteki durumu ve gelişmeleri gösteren bilgiler” eklenerek genişletildiğinde “ansiklopedik sözlük” özelliği kazanır (Aksan 1990, 77, 81). Günay da bir dilin sözcük listesinde özel adların bulunmamasının genel bir ilke olduğunu belirtmiştir. Bu durumun nedeni, özel adın bir anlamının olmaması, göndergesinin bulunmasıdır. Buna karşılık özel adlar, “bazı durumların genel özelliğini belirtmesi halinde genel ad biçiminde kullanılır”; özel adlardan türetilmiş biçimler, sözlüklerde yer alabilir (Günay 2007, 44, 46).

⁶ Türkçe sözlüklerde, sözlük birimi olarak yer alan bitişik ya da ayrı yazımlı öbekler bulunmaktadır: *ana besleme hattı* (TDK 2011, 118), *beton soğutma* (TDK 2011, 320), *birleşik oy pusulası* (TDK 2011, 358), *çöpsüz üzüm* (TDK 2011, 566), *fakruzaruret* (TDK 2011, 847), *kabare tiyatrosu* (TDK 2011, 1250), *malulen emekli* (TDK 2011, 1617), *Rihter ölçeği* (TDK 1980), *soluk almadan* (TDK 2011, 2135); *domuzbağı* (Püsküllüoğlu 2012, 615), *esmeramber* (Püsküllüoğlu 2012, 710), *telliturna* (Püsküllüoğlu 2012, 1847); *arabozucu* (DD 2012, 98), *çiftkavrulmuş* (DD 2012, 342), *damargenişleten* (DD 2012, 370), *gönyeburun* (DD 2012, 628), *latinçiçeği* (DD 2012, 1065)... Sözlüklerde, bu tür öbeklerden türlü biçim birimleri ile türetilen ya da çekimlenen kimi örnekler de sözlük birimi olarak işlenmiştir: *aslan yürekli* → *aslan yüreklilik* (TDK 2011, 168), *kuru kahve* → *kuru kahveci*, *kuru kahvecilik* (TDK 2011, 1537), *etobur* → *etoburlar* (TDK 2011, 832); *çeviribilim* → *çeviribilimci* (Püsküllüoğlu 2012, 466), *mantıkdışı* → *mantıkdışıcılık*, *mantıkdışılık* (Püsküllüoğlu 2012, 1346); *karaborsa* → *karaborsacı*, *karaborsacılık* (DD 2012, 882)...

⁷ Türkçe sözlüklerin bu tür örnekleri değerlendirilmesinde, benzeşen ya da ayrılan yönler bulunmaktadır. Örneğin TDK 2011’de, il ve ilçe adları ile bunlardan oluşan sözlükselleşmiş öbekler madde başı yapılmış; yer adlarından yapılan türetmeler ise il adlarıyla sınırlandırılmıştır: *Düzce* (s. 745), *Isparta* (s. 1130); *Dinar* (s. 669), *Gördes* (s. 966), *Mazıdağı* (s. 1640); *Akçaabat*, *Akçaabat köftesi* (s. 61) krş. *Tokat*, *Tokat kebabı*, *Tokatlı*, *Tokatlılık* (s. 2362)... Püsküllüoğlu 2012 ve DD 2012, bu örneklerden yalnızca sözlükselleşmiş kimi öbeklere yer vermiştir: *Adana kebabı* (Püsküllüoğlu 2012, 56), *Ankara keçisi*, *Ankara kedisi*, *Ankara tavşanı* (Püsküllüoğlu 2012, 139); *ankaratavası* (DD 2012, 88), *antepfıstığı* (DD 2012, 92)... Her üç

adlarla eylemlerin bir bölümü de yazılı ve sözlü kaynaklarda kullanılmakla birlikte Türkçe sözlüklerde yer almamıştır⁸.

Bu çalışmada, Türkiye Türkçesinin ölçünlü diline ilişkin sözlüklerde (TDK 2011, DD 2012, Püsküllüoğlu 2012), sözlük birimi olarak yer almayan kimi ad tabanları ile bu öğelerden türetilen adlar, eylemler ve eylemsiler belirlenmiş; türetme yapılan tabanlar, bunlara ulanan türetme işlevli biçim birimleri sınıflandırılmış ve örneklendirilmiştir. Büyük bölümü, genel ağda çevrim içi yayımlanan ulusal ve yerel gazetelerden, haber sitelerinden derlenen örneklerin tamamı, yazılı kaynaklardan elde edilmiştir. Çalışmamızda, Türkçe sözlüklerin sözlük birimi olarak kaydettiği ad tabanlarından yapılan ancak bu kaynaklarda işlenmeyen yeni türetmelere ise yer verilmemiştir.

2. AD TÜRETİMİ

2.1. Kısaltmalar

(Ad T.) + (+CI+CU)

“En büyük sır çözüldü mü? CERN’ciler ‘Tanrı Parçacığı’na ulaşabilecekler mi?” (“En büyük sır çözüldü mü? CERN’ciler ‘Tanrı Parçacığı’na ulaşabilecekler mi?” 2012), <http://www.sivilhaber.com/bilim-teknoloji/en-buyuk-sir-cozuldu-mucerciler-tanri-parcacigina-ulasabilecekler-mi-h8377.html>

“UFO’cular İstanbul’da Buluştu” (“UFO’cular İstanbul’da Buluştu” 2009), <http://www.onyirmi5.com/haber/bilim-teknoloji/bilgisayar/4199/ufocular-istanbulda-bulustu.html>

“AKUT’çu damada ilginç konvoy” (“AKUT’çu damada ilginç konvoy” 2012), <http://ohaber.com/arsiv/akut-cu-damada-iliginc-konvoy-h-137978.html>

(Ad T.) + (+II+IU)

“TÜSİAD’lı ‘Avrupa İş Dünyası’ndan Sarkozy’ye: Türkiye, AB’de olmalı” (Elveren 2008), <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/10512568.asp>

“Cezayir’de 17 BM’li öldürüldü” (“Cezayir’de 17 BM’li öldürüldü” 2007), <http://www.haber7.com/dunya/haber/286849-cezayirde-17-bmli-olduruldu>

“4 No’lu Uygulama Dairesi Başkanlığı” (“4 No’lu Uygulama Dairesi Başkanlığı”), <http://www.toki.gov.tr/4-nolu-uygulama-dairesi-baskanligi>

(Ad T.) + (+IIk+IUk)

---

sözlükte, elementlerin hem sembolleri hem de adları sözlük birimi olurken birleşikler, yalnızca adlarıyla alınmıştır: *H* (TDK 2011, 1019; Püsküllüoğlu 2012, 879; DD 2012, 669) ~ *hidrojen* (TDK 2011, 1099; Püsküllüoğlu 2012, 941; DD 2012, 726) krş. *NaCl* Ø ~ *sodyum klorür* [(TDK 2011, 2128; Püsküllüoğlu 2012, 1709 (“sodyum” maddesi içinde); DD 2012, 1429 (“sodyum” maddesi içinde)] ~ *tuz* (TDK 2011, 2395; Püsküllüoğlu 2012, 1904; DD 2012, 1605)...

⁸ Boz, TDK’nin yayımladığı Türkçe Sözlük’te yer alan madde başlarının belirlenmesi için “edebi ürünlerin, ortaöğretim kitaplarının, gazete ve dergilerin taranması; değişik alanlardaki bilim terimlerinden genel dile girmiş olanların aktarılması” yönteminin benimsendiğini belirtmiştir. Boz’a göre madde başlarına yönelik olarak gözetilen “bilinirlik ve kullanım sıklığı” da sözlüğün amacına ve seslendiği kitleye göre değişebilen ölçütlerdir (Boz 2006, 31, 32).

“Bakanlığımızdan *Beş Yüz Milyon TL’lik Dev Yatırım...*” (“Bakanlığımızdan Beş Yüz Milyon TL’lik Dev Yatırım...”), <http://www.tkgm.gov.tr/tr/icerik/bakanligimizdan-bes-yuz-milyon-tlik-dev-yatirim-0>

“Tartışma *RTÜK’lük* oldu” (Ertürk 2012), <http://www.aksam.com.tr/guncel/tartisma-rtuk-39-3bluk-oldu/haber-108363>

(*Ad T.*) + (+sIz/+sUz)

“Dede *UEFA’sız* kalıyor” (“Dede UEFA’sız kalıyor” 2008), <http://www.ensonhaber.com/Spor/170118/dede-uefasiz-kaliyor.html>

“Fazıl Say; Yargıtaysız, *AYM’siz*, *AİHM’siz* bir hukuksuzluğa mahkum ediliyor.” (Erdoğan 2013), <https://yerelce.wordpress.com/2013/04/29/yargitaysiz-aymsiz-aihmsiz-bir-hukuksuzluk-surecine/>

“Nikolayev bazı Kırım şehirlerinde alınan ‘*NATO’suz* bölge ilan edilmesi’ kararından esinlendi” (“Nikolayev bazı Kırım şehirlerinde alınan ‘NATO’suz bölge ilan edilmesi’ kararından esinlendi” 2006), <http://qha.com.ua/nikolayev-bazi-kirim-sehirlerinde-alinan-nato-suz-bolge-ilan-edilmesi-kararindan-esinlendi-31307tr.html>

(*Ad T.*) + (+CI+CU) + (+Iik/+IUk)

“Şu meşhur *CHP’cilik* mevzusunda bir nokta daha var ki insan değinmeden edemiyor.” (Başer 2014), <http://www.yenidunya.org/yazi/13138/hakem-dudugu-calinca>

“*CEO’culuk* Oynamıyor, Sahada Çalışıyoruz” (Özalevli 2014), <http://www.yga.org.tr/ceoculuk-oynamiyor-sahada-calisiyoruz/>

(*Ad T.*) + (+II/+IU) + (+Iik/+IUk)

“En temel hak olan *SGK’lilik* konusu çok önemlidir.” (SSK 2014), <http://www.ssk-sgk.com/tc-ile-sgk-sorgulama.html>

“Federal bir devlet olsa bile ‘*ABD’lilik* nedir?” (Ateş 2009), <http://www.bugun.com.tr/pages/marticle.aspx?id=71320>

(*Ad T.*) + (+sIz/+sUz) + (+Iik/+IUk)

“İzmir Elhamra Sineması’nın opera sarayına dönüşme yolculuğunun bir benzerini tecrübe eden Kadıköy Süreyya Sineması; yıllar sonra, gecikmeli de olsa, Paşa’nın tam da istediği gibi, tasarlanma amacına uygun olarak 2007’de nihayet opera salonuna dönüştürülmüş ve İstanbul’luları ‘*AKM’sizlik’ten* bir süreliğine kurtarmıştır.” (Gündem 2013), http://www.yapi.com.tr/haberler/kadikoyun-akmsi-sureyya-operasi_104889.html

2.2. Tarihler ya da Yıllar

(*Ad T.*) + (+CI+CU)

“Cafer, Artık ‘*9 Eylül’cü* Oldu...” (Odabaşı 2012), <http://www.kanalben.com/kose-yazisi/382/cafer-artik-9-eylulcu-oldu.html>

(Ad T.) + (+II/+IU)

“Avrupa Birliği, Lüksemburg Zirvesi’nden önce açıkladığı Gündem 2000 raporuyla birliğin 2000’li yıllardaki genişleme sürecini ve reform çalışmalarını anlatıyordu.” (Erdemir 2014), <http://akademikperspektif.com/2014/11/12/1990li-yillarda-turkiye-ab-iliskileri/>

“Bunun sebebi ne yazık ki 1993’lülerde yeteri kadar kaynak olmamasıydı.” (Uluç 2013), <http://www.tff.org/default.aspx?pageID=286&ftxtID=18217>

(Ad T.) + (+II/+IU) + (+III/+IUK)

“O nedenle de 68’lilik eski 68’lilere ya da 78’lilik eski 78’lilere bırakılmayacak kadar ciddi bir iştir.” (Oktay 2006), <http://www.birgun.net/haber-detay/bir-kusaga-ait-olmayanlar-776.html>

2.3. Rakamlar ya da Sayılar

(Ad T.) + (+CIK/+CUK)

“Bu fıkrayı okuyunca, IMF’nin yüzde 380’cik yanılmasını, çok yadırgamadınız galiba!..” (Kızılot 2004), <http://www.hurriyet.com.tr/imf-yuzde-380-cik-yanildi-239212>

(Ad T.) + (+III/+IUK)

“Satrançta 6-0’lık galibiyet” (Çavuş 2014), <http://e-gazete.anadolu.edu.tr/ayrinti.php?no=14453>

“Şili’yi bu kez 7,6’lık deprem vurdu” (“Şili’yi bu kez 7,6’lık deprem vurdu” 2014), http://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/04/140403_sili_yeni_deprem

“Büyükşehir Basket, 2,04’lük tecrübeli uzun forvet Erhan Yetim’i transfer etti.” (“Büyükşehir’e 2.04’lük forvet” 2015), <http://medyabar.com/haber/91779/buyuksehire-2-04luk-forvet.aspx>

2.4. Rakam ya da Harf İçeren Yasalar, Yasa Maddeleri, Kodlar

(Ad T.) + (+CI/+CU)

“Ön lisans 3001’ciler kadro istiyor” (“Ön lisans 3001’ciler kadro istiyor” 2015), http://www.yeniasya.com.tr/gundem/on-lisans-3001-ciler-kadro-istiyor_331130

(Ad T.) + (+II/+IU)

“33/a’lı Personelin Kamu Kurumlarına Nakli” (“33/a’lı Personelin Kamu Kurumlarına Nakli” 2005), <http://www.memurlar.net/haber/24598/>

“Rapor alan 657’li memurun hakları nelerdir?” (“Rapor alan 657’li memurun hakları nelerdir?” 2014), <http://www.a24.com.tr/haber/rapor-alan-657li-memurun-haklari-nelerdir-23616157.html?h=42>

“4924’lüler İçin Önemli Bir Karar” (“4924’lüler İçin Önemli Bir Karar” 2008), <http://www.memurlar.net/haber/103213/>

(Ad T.) + (+III/+IUK)

“1402’likler deyimi daha çok üniversiteden uzaklaştırılan öğretim elemanları ile özdeşleşse de, tiyatro oyuncularından ilkokul öğretmenlerine çok farklı kesimlerden kamu çalışanının uğratıldığı mağduriyetin adı oldu.” (Arpa 2009), <http://www.ntv.com.tr/turkiye/universitedeki-darbe-1402likler>

(Ad T.) + (+II/+IU) + (+IIk/+IUk)

“Ancak ilk defa sigortalı olanların emeklilik şartları 30.04.2008 tarihinden sonra iş girenler için bilindiği üzere sabitlenmiş ve bu bağlamda bu tarihten sonra iş girenlerde 4/A’lılık, 4/B’lılık, 4/C’lılık ve isteğe bağlı sigortalılığın emeklilik yönünden bir farkı kalmamıştır.” (Aktaş 2010), http://www.muhasabenet.net/makale_ilker%20aktas_smmm_tum%20yonleriyle%20istege%20bagli%20sigortalilik.html

2.5. Semboller

(Ad T.) + (+II/+IU)

“CO2’li Yangın Söndürme Cihazları” (“CO2’li Yangın Söndürme Cihazları”), <http://atesyangin.com/urunler.php?grupID=7&grupAdi=CO2>

(Ad T.) + (+sIz/+sUz)

“% 1.4 Pt içeren katalizörlerin 110 °C’de CO2 ve H2O’suz ortamdaki performansı” (Yıldırım ve Aksoylu 2008, 11).

2.6. Özel Adlar

2.6.1. Kişi Adları

2.6.1.1. Gerçek Kişiler

(Ad T.) + (+CI/+CU)

“‘Pinochet’çiler’ Santiago sokaklarında İspanya bayrakları yakıyordu.” (Cerrahoğlu 2012), http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/319618/Don_Kisot__Yargici_Bitirdiler_.html#

(Ad T.) + (+gil)

“En başta Cruyffların, Neeskens’lerin ve az cümle Gullit’gillerin o kadar emeği var üstümüzde; yani, futbol keyfimizin üstünde.” (Morgül 2010), <http://bianet.org/bianet/dunya/122673-solduyu-sahipleri-icin-dunya-kupasi-kilavuzu>

(Ad T.) + (+II/+IU)

“Aziz Nesin’li Yıllar, Meral Çelen’in Anıları II” (Çelen 2008).

(Ad T.) + (+IIk/+IUk)

“Esas o Nasrettin Hoca’lık” (Kaya 2005), <http://ya2005.yeniasir.com.tr/06/26/index.php3?kat=ana&sayfa=kent3&bolum=gunluk>

(Ad T.) + (+sIz/+sUz)

“*Shakespeare’siz Herifler*” (Büktel 1998).

2.6.1.1.2. Efsane, Roman, Film Kahramanları

(*Ad T.*) + (+*cAsInA*)

“Hayvanlarla *Tarzancasına* konuşup anlaşabilmek, onlarla ihtiyaç alışverişi anlamında bir iletişim kurmak mümkün olabilir belki; ya ötesi?” (Emre 2009), http://www.edebiyatufku.com/artikel.php?artikel_id=695

(*Ad T.*) + (+*Ilk/+IUk*)

“İblis’e küçük parmağını veren, kelepir fiyatla *Faust’luk* makamı satın aldığını sanır, ne var ki perşembenin gelişi çarşambadan belli olur ve sonunda gününü görür.” (Hatemi 2007), <http://www.yenisafak.com/yazarlar/huseyinhatemi/gayy%C3%A2-kuyusu-3523>

(*Ad T.*) + (+*I/+U*) + (+*msI/+msU*)

“Hikayelerinde *Robin Hood’umsu* isyankar kahraman karakterleri için diğer bir ilham kaynağı ise 25 yaşında öldürülen haydut dayısı idi.” (“Dış basın Yaşar Kemal’in vefatını böyle gördü” 2015), <http://www.ulusalkanal.com.tr/m/medya/dis-basin-yasar-kemalin-vefatini-boyle-gordu-h51543.html>

(*Ad T.*) + (+*sIz/+sUz*)

“Geçmişten Günümüze Adım Adım *Don Kişot’suz Yeldeğirmeni*” (Aksoy 2015), <http://listelist.com/kadikoy-yeldegirmeni/>

(*Ad T.*) + (+*CI/+CU*) + (+*Ilk/+IUk*)

“*Polyannacılık* mı, gerçekçilik mi..?” (Kaplan 2013), http://www.yeniasya.com.tr/mehmet-kaplan/polyannacilik-mi-gercekcilik-mi_210184

2.6.2. Kurum, Kuruluş Adları

(*Ad T.*) + (+*CI/+CU*)

“*Epos 7’ciler* işbaşında” (“*Epos 7’ciler* işbaşında” 2015), <http://www.htkulup.com/gundem/haber/1046537-epos-7ciler-isbasinda>

(*Ad T.*) + (+*CI/+CU*) + (+*Ilk/+IUk*)

“Ancak Apple ile Samsung savaşı olarak bilinen iki şirket arasındaki ezeli rekabet gün geçtikçe artan *Samsung’culuk* ve *Apple’culuk* zihniyetine dönüştü ve insanları kutuplaştırmaya başladı.” (Tuncalı), <http://www.eurovizyon.co.uk/m/?id=6146&t=makale>

2.6.3. Kitap, Dergi Adları

(*Ad T.*) + (+*CI/+CU*)

“İçimizdeki *Charlie’ciler*⁹ Çok Üzülecek” (“İçimizdeki *Charlie’ciler* Çok Üzülecek” 2015), <http://www.habervaktim.com/haber/425483/icimizdeki-charlieciler-cok-uzulecek.html>

⁹ Fransa’da yayımlanan “*Charlie Hebdo*” adlı dergiye gönderme yapılmıştır.

2.6.4. Film, Dizi, Televizyon Programı, Tiyatro Oyunu Adları

(Ad T.) + (+CI+CU)

“Memleket; çarşamba akşamları, ‘Kuzey&Güney’ciler ve ‘Muhteşem Yüzyıl’cılar olarak ikiye ayrılıyor malum.” (Öziçer 2012), <http://www.sabah.com.tr/yazarlar/gunaydin/ozicer/2012/12/02/isin-sirri-belli-oldu>

(Ad T.) + (+II/+IU)

“Fenerbahçe’ye ‘Hababam’lı gönderme!”, (“Fenerbahçe’ye ‘Hababam’lı gönderme!” 2014), <http://amkspor.sozcu.com.tr/m/mobile/haber.php?p=283826>

(Ad T.) + (+IIk/+IUk)

“Uğur Dündar: Tam ‘Arena’lık...” (Dündar 1999), <http://www.hurriyet.com.tr/index/ArsivNews.aspx?id=-88101>

“Bu nasıl bir *Survivor*’luk bunu biri bana anlatsın?” (Gönenli 2015), <http://www.ekranella.com/haber/eller-kadir-kiymet-bilmiyor-annem>

2.6.5. Marka Adları

(Ad T.) + (+CI+CU)

“Blackberry’ciler iPhone’culara karşı” (Onur 2011), <http://bilgicagi.com/blackberryciler-iphoneculara-karsi-3/>

(Ad T.) + (+II/+IU)

“Vosvos’lu lider veda etti” (“Vosvos’lu lider veda etti” 2014), <http://www.sozcu.com.tr/2014/dunya/vosvoslu-lider-veda-etti-664706/>

2.6.6. Çevrim İçi Site, Arama Motoru Adları

(Ad T.) + (+CI+CU)

“Youtube’cular sinirli, twitter’cılar hoşgörülü” (ANKA 2013), http://www.medyatava.com/haber/youtube-cular-sinirli-twitter-cilar-hosgorulu_95261

“Twitter’cılar Facebook’çularla dalga geçti” (“Twitter’cılar Facebook’çularla dalga geçti” 2012), <http://www.cnnturk.com/2012/bilim.teknoloji/teknoloji/03/07/twittercilar.facebookcularla.dalga.gecti/652099.0/>

“‘Ekşi’ciler gitti ‘twit’çiler geldi!” (“‘Ekşi’ciler gitti ‘twit’çiler geldi!” 2011), http://www.arthaber.net/HD63290_-eksi-ciler-gitti--twit-ciler-geldi.html

2.6.7. İşletim Sistemi, Yazılım Adları

(Ad T.) + (+CI+CU)

“Windows Phone 8.1’cilere müjde” (“Windows Phone 8.1’cilere müjde” 2014), http://www.chip.com.tr/haber/windows-phone-8-1-cilere-mujde_48470.html

“IOS 7’cilere Bazı İpuçları” (“IOS 7’cilere Bazı İpuçları”), <http://photos.turkishny.com/technology/ios-7cilere-baz-puclar#!ios>

(Ad T.) + (+sIz/+sUz)

“Photoshop’suz Türkiye fotoğrafı...” (Altan 2011b), <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=2184>

2.6.8. Yarışma, Ödül Adları

(Ad T.) + (+CI+CU)

“V1’ciler Ödüllerine Kavuştu” (“V1’ciler Ödüllerine Kavuştu 2015), <http://www.ralliturk.net/v2/index.php/2015/04/01/v1ciler-odullerine-kavustu/>

2.7. Özenti Alıntıları¹⁰

(Ad T.) + (+IIk/+IUk)

“Taleb’in kariyerinde hedge fon yöneticiliği, *trader’lik*, danışmanlık gibi uğraş alanları da var.” (Şengöz 2012), <http://sosyonomi.org/wp/?p=4277>

“Aksi hâlde kendi nefsi arzularının pençesinde ‘cool’luk bataklığında debelenme mukadderdir.” (Mertek 2008). <http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/cool-ve-kul-olmak-arasinda.html>

2.8. Sözcük Grupları

(Ad T.) + (+CI+CU)

“Yanmaz kefen’ciler cennetten yer satıyor mu?” (“Yanmaz kefen’ciler cennetten yer satıyor mu?” 2015), <http://www.internethaber.com/yanmaz-kefenciler-cennetten-yer-satiyor-mu-764722h.htm>

“Paylaşım Ekonomisi’nde Kiralık Kaftan’cılardan Öğreneceklerimiz Var” (“Paylaşım Ekonomisi’nde Kiralık Kaftan’cılardan Öğreneceklerimiz Var” 2015), <http://isaates.com/paylasim-ekonomisinde-kiralik-kaftancilardan-ogreneceklerimiz-var/#more-390>

2.9. Atasözleri, Deyimler, Kalıp Sözler, Özdeyişler

(Ad T.) + (+CI+CU)

“Öğretmeni olduğumuz yavruların sıkıntılarında, imamı olduğumuz cemaatin dertlerinden, komşusu olduğumuz insanların hallerinden habersiz, “bana ne’ci ve bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın”cı insanlık dışı bir anlayış içinde olduğumuz için bu acılar daha çok yaşanır bizim ülkemizde.” (Tunç 2013), <http://tuncmedya.net/berkayi-degil-insanligi-kaybettik/>

¹⁰ Türkçe Sözlük (TDK 2011)’teki madde düzenine ilişkin açıklamalarda; özgün yazımlı kimi alıntı sözcüklerin “özenti alıntısı” olarak değerlendirildiği ve sözlük metninde, bu tür örneklerin Türkçe karşılığına gönderme yapıldığı belirtilmiştir (TDK 2011, XXVIII): *au pair a. Fr. au pair bk. bakıcı* (TDK 2011, 189), *e-mail a. İng. e-mail bk. elektronik posta* (TDK 2011, 792), *fast food a. İng. fast food bk. hazır yemek* (TDK 2011, 853), *hacker a. İng. hacker bl. bk. bilgisayar korsanı* (TDK 2011, 1022), *roaming a. İng. roaming bk. dolaşım ortaklığı* (TDK 2011, 1981), *trade center a. İng. trade center bk. ticaret merkezi* (TDK 2011, 2379)... Bu çalışmada da benzer nitelikte olduğu düşünülen kimi sözcükler için aynı terim kullanılmıştır.

“Memurlara görevini yapmama ve ihmal etme durumunda verilecek cezaların yükseltiyor olması da kamuoyunda var olan hantal, bürokratik, kırtasiyeci ve *bugün git yarın gel’ci* kamu hizmeti anlayışının değişmesi adına olumlu karşılanması gerekir.” (Ortaç 2010), <http://www.kamudanhaber.com/m/guncel/des82178217-memura-grev-ve-siyaset-hakki-kamu-hizmetlerine-nitelik-getirir82178217-h14863.html>

“*Ben yaptım oldu’cu* mantıkla bir yere varılmaz” (“Doktora ‘niye gülümsemedin’ yumruğu” 2013), <http://www.memurlar.net/haber/375318/?print=true>

“‘cogito ergo sum’ yani ‘*düşünüyorum öyleyse varım’cı* Descartes Felsefesi her şeyi gruplandırmamıza ve mantıksal kalıplar içine sokmamıza sebep olur.” (Alptekin 2006), http://www.besiktas.cydd.org.tr/bulten/ocaksubat2006/_kultursanat.htm

(Ad T.) + (+CI+CU) + (+IIk+IUk)

“Buradaki yetkili mi bu mağduriyetinin ciddiyetini algılayamadı yoksa ‘*aman sende’cilik* oyunumu oynanıyor.” (Karasu 2012), <http://www.erkurumgazetesi.com.tr/default.asp?page=yazar&id=3397>

2.10. Cümleler

(Ad T.) + (+CI+CU)

“*Yavruma feda olsun’cu* anne” (Büktel 2015), <http://www.campaigntr.com/2015/05/09/108196/bu-anneleri-unutmak-ne-mumkun/>

“*Hepimiz Ermeniyiz’ciler* nerede?” (“Hepimiz Ermeniyiz’ciler nerede?” 2012), <http://www.habervaktim.com/haber/260950/hepimiz-ermeniyizciler-nerede.html>

(Ad T.) + (+CI+CU) + (+IIk+IUk)

“Bir ‘*Gitmek lazım buradan’cılık...*” (Birsal 2014), <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/26182697.asp>

2.11. Ekler

(Ad T.) + (+II+IU)

“-Dİ’Lİ GEÇMİŞ ZAMAN KİPİ = KESİN GEÇMİŞ” (Gencan 2001, 304).

3. EYLEM TÜRETİMİ

3.1. Kısaltmalar

(Ad T.) + (+IA-n-)

“Vatandaş ÖTV’lendikçe ÖTV’lendi!” (Yetkin 2014), <http://www.bolugundem.com/kayip-araniyor-9702yy.htm>

(Ad T.) + (+IA-ş-)

“Sağlıkta ABD’leşiyoruz” (Tezel 2012), <http://www.haberturk.com/yazarlar/ali-tezel-1016/722709-saglikta-abdlesiyoruz>

(Ad T.) + (+lA-n-) + (-DlR-/DUR-) + (-I-/U-) + (-l-)

“Çift tarafa mı KDV'lendirilecek yoksa tek tarafa mı?” (Göçmez 2011), <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/17577768.asp>

3.2. Özel Adlar

3.2.1. Kişi Adları

Gerçek Kişiler

(Ad T.) + (+lA-ş-)

“Çünkü o da Galatasaray gol atınca Abdürrahim¹¹ Albayrak'laşır” (“Bugün Bir Kaptan Kirk Kolay Yetişmiyor' Dedirtecek 21 Neden” 2014), <http://listelist.com/kaptan-kirk-kolay-yetismiyor/>

3.2.2. Kurum, Kuruluş Adları

(Ad T.) + (+lA-ş-)

“Google giderek Microsoft'laşıyor!” (“Google giderek Microsoft'laşıyor!” 2009), <https://drtunca.wordpress.com/2009/07/14/google-giderek-microsoftlasiyor/>

3.2.3. Film, Dizi, Televizyon Programı, Tiyatro Oyunu Adları

(Ad T.) + (+lA-ş-) + (-DlR-/DUR-)

“Büyükşehir Hayatımızı 'Lüküs'leştirdi”¹² (“Büyükşehir Hayatımızı 'Lüküs'leştirdi”), <http://www.sakarya.bel.tr/tr/Haber/buyuksehir-hayatimizi-lukuslestirdi/1677>

3.2.3. Marka Adları

(Ad T.) + (+lA-ş-)

“100 yıllık markanın geyikleri Toss'laştı¹³!” (“100 yıllık markanın geyikleri Toss'laştı!” 2012), <http://www.yenimesaj.com.tr/?haber,658088>

3.2.4. Çevrim İçi Site, Arama Motoru Adları

(Ad T.) + (+lA-n-)

“ANDROID'LER, IPAD'LER YANDEX'LENDİ!” (“ANDROID'LER, IPAD'LER YANDEX'LENDİ!” 2013), <http://gnctrkcll.turkcell.com.tr/haberler/android-ler-ipad-ler-yandex-lendi>

3.2.5. İşletim Sistemi, Yazılım Adları

(Ad T.) + (+lA-ş-)

“Batman Üniversitesi Pardus'leşiyor” (Beyca 2009), <http://www.ilkehaberajansi.com.tr/haber/batman-universitesi-parduslesiyor.html>

¹¹ Metinde, “Adrürrahim” olarak geçmektedir.

¹² “Lüküs Hayat” adlı tiyatro oyununa gönderme yapılmıştır.

¹³ Türkçe Sözlük'te “tos Alın veya boynuzla vuruş.” (TDK 2011, 2375) biçiminde tanımlanan sözcük, bir firmanın simgesi olan hayvanla ilişkilendirilmiş ve marka adı olarak kullanılmıştır.

3.2.6. Eğitim Programı Adları

(Ad T.) + (+IA-n-)

“Lise Öğretmenleri ‘Mor Sertifika’landı” [BİA Haber Merkezi 2014), <https://m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/156911-lise-ogretmenleri-mor-sertifika-landi>

3.3. Özeti Alıntıları

(Ad T.) + (+IA-)

“Ruslar Pentagon’u *hack’ledi*” (“Ruslar Pentagon’u *hack’ledi*” 2015), <http://www.kibrisdabugun.com/teknoloji-bilim/ruslar-pentagonu-hackledi-h20445.html>

4. EYLEMSİ TÜRETİMİ

4.1. Ad-Eylemler

4.1.1. Kısaltmalar

(Ad T.) + (+IA-ş-) + (-mA)

“Türkiye’de aşırı bir *AVM’leşme* süreci var, çok güzel yollar, apartmanlar yapılıyor ama kültürel ekonomi gelişmiyor.” (Süngü 2013), <http://www.yenisafak.com/yazarlar/yasarsungu/yeni-orta-sinifin-dogmasi-engelleniyor-36028>

(Ad T.) + (+II/+IU) + (+IA-ş-) + (-mA)

“Bu yüzden de ‘Avrupa Birliği=*AB’lileşme*’ olarak gündeme gelmektedir.” (Keyman 2006), http://www.obarsiv.com/vct_0506_fuat_keyman.html

(Ad T.) + (+IA-n-) + (-Dir-/-DUR-) + (-mA)

“Bu görüş dahi yanlıştır, çünkü döviz karşılığı satılan mal veya hizmetin KDV’si teslimine veya hizmetin ifasına bağlı olarak, 26 ncı madde uyarınca hesaplanıp ödenmekte, böylelikle mala veya hizmete ilişkin *KDV’lendirme* işlemi sona ermektedir.” (Maç), <http://www.vergi.tc/makaleDetay/MehmetMac/KUR-FARKLARINDA-KDV-ARANMAMALIDIR/>

(Ad T.) + (+IA-ş-) + (-Dir-/-DUR-) + (-mA)

“TÜSİAD’ı *MÜSİAD’laştırma* operasyonu mu bu?” (Turgut 2009), <http://aksam.medyator.com/2009/01/29/yazar/4928/aksam/yazi.html>

(Ad T.) + (+IA-ş-) + (-Dir-/-DUR-) + (-I-/-U-) + (-I-) + (-mA)

“...istihbarat servisi KİP’in, *AKEL’leştirilmeye* başladığını; bu kararın Mari’deki patlamanın ardından DİKO-AKEL ayrılığından sonra alındığını savundu.” (Mevlütöglü 2011), <http://www.siyahgribeyaz.com/2011/12/dort-deniz-bulteni-kasm-2011.html>

(Ad T.) + (+IA-ş-) + (-mA)

“*OYAK’laşmak*” (Altan 2011a), <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=1971>

(Ad T.) + (+II/+IU) + (+IA-ş-) + (-mAk)

“Diyelim, biraz *AKP’lileşmek*, biraz *MHP’lileşmek*, biraz *BDP’lileşmek* lazım.” (Taşgetiren 2012), <http://www.bugun.com.tr/-yeni-chp-olabilmek-icin--yazisi-185435>

(Ad T.) + (+II/+IU) + (+IA-ş-) + (-DIr-/-DUr-) + (-mAk)

“...tarihi köküne ve özüne döndürerek temiz sayfa açmak isteyenlerle *SHP’lileştirmek* isteyenler arasındaki mücadeleden başka bir şey değildir.” (Bektaş 2014) <http://www.anafikir.gen.tr/chpde-neler-oluyor-sol-ne-yapiyor/>

(Ad T.) + (+sIz/+sUz) + (+IA-ş-) + (-mAk)

“*IMF’SİZLEŞMEK*” (Dağkuş 2013), <http://politikaakademisi.org/imfsizlesmek/>

4.1.2. Rakam ya da Harf İçeren Yasalar, Yasa Maddeleri, Kodlar

(Ad T.) + (+II/+IU) + (+IA-ş-) + (-DIr-/-DUr-) + (-I-/-U-) + (-l-) + (-mA)

“Bunun temeli de hizmetlerin özelleştirilmesi ve sağlık çalışanların *4-C’lileştirilmesi*.” (Mercan 2010, 13).

4.1.3. Özel Adlar

4.1.3.1. Kişi Adları

Gerçek Kişiler

(Ad T.) + (+IA-ş-) + (-mA)

“Çöl aslanı Kaddafi, *Neron’laşma* yolunda.” (Arıboğan 2011), <http://www.gazeteturka.com/col-aslani-neronlasiyor-93198h.htm>

(Ad T.) + (+IA-ş-) + (-mAk)

“*Denktaşlaşmak...*” (Altan 2012), <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=2270>

4.1.3.2. Yer Adları

(Ad T.) + (+IA-ş-) + (-DIr-/-DUr-) + (-I-/-U-) + (-l-) + (-mA)

“*Hollywood’laştırılma...*” (Dalfes ve Karaca), <http://www.tr.undp.org/content/dam/turkey/docs/pressreleases/NuzhetDalfesIklimDegisikligiKonferansi.pdf>

4.1.3.3. Marka Adları

(Ad T.) + (+IA-ş-) + (-mAk)

“HTC çözümü ‘*iPhone’laşmakta*’ buldu: HTC Aero” (Gükrer 2015), <http://www.yenisafak.com/teknoloji/htc-cozumu-iphonelasmakta-buldu-htc-aero-2235923>

4.1.3.4. Çevrim İçi Site, Arama Motoru Adları

(Ad T.) + (+IA-) + [(-mA-)] (-mAk)

“google’lamak, google’lamamak” (Felsen 2007), <http://www.elifsavas.com/blog/googlelamak-googlelamamak/>

4.1.4. Özenti Alıntıları

(Ad T.) + (+lA-ş-) + (-mA)

“Uluslararası Franchise’laşma” (“Uluslararası Franchise’laşma”), <http://franchisecompany.com.tr/international-franchising/>

4.2. Ortaçlar

4.2.1. Kısaltmalar

(Ad T.) + (+lA-ş-) + (-An)

“MÜSİAD cari açığa karşı ‘KOBİ’leşen Tarım’ önerdi” (Donat 2014), <http://www.bloomberght.com/haberler/haber/1596673-musiad-cari-aciga-karsi-kobilesen-tarim-onerdi>

(Ad T.) + (+lA-n-) + (-mİş/-mUş)

“Türkiye’nin içinden geçtiği ‘sürecin’ finalini, kimi kesim ve anlayışlar bakımından GDO’lanmış bir iyimserliğe, kimileri içinse hazanı bekleyen kurbanlara benzetiyorum.” (Demir 2013), http://odatv.com/mob_n2.php?n=yeni-bir-acilim-daha-mi-geliyor-0805131200

(Ad T.) + (+lA-ş-) + (-mİş/-mUş)

“Şimdi Talat, içinden çıkıp önce Başbakan, sonra da Cumhurbaşkanı olduğu CTP’yi, UBP’leşmiş olarak alıyor.” (Aker 2015), <http://www.gazete360.com/Yazarlar/ay-su-basri-akter/talat-ubplesmis-bir-ctpden-ne-yaratacak/2465>

(Ad T.) + (+lA-ş-) + (-Dİr/-DUR-) + (-AmA) + (-Dİk/-DUk)

“IMF’leştiremediklerimizden misiniz?” (Altan 2008), <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=413>

(Ad T.) + (+lA-n-) + (-Dİr/-DUR-) + (-I/-U-) + (-l-) + (-mA) + (-mİş/-mUş)

“...ithalat ile ilgili giderlerin ithaldeki KDV matrahına dahil edilebilmesi için bu giderlerin daha önce KDV’lendirilmemiş olması gerekir.” (“Madde 21: İthalatta Matrah”), <http://www.bdo.com.tr/vergi/dosyalar/kdv6/KDV6-21.pdf>

4.2.2. Özel Adlar

4.2.2.1. Kişi Adları

4.2.2.1.1. Gerçek Kişiler

(Ad T.) + (+lA-ş-) + (-Dİr/-DUR-) + (-I/-U-) + (-l-) + (-mİş/-mUş)

“Zidane’laştırılmış Benzema!” (Ece 2014), <http://www.aksam.com.tr/yazarlar/zidanelastirilmis-benzema/haber-317797>

(Ad T.) + (+lI/+lU) + (+lA-ş-) + (-Dİr/-DUR-) + (-AmA) + (-Dİk/-DUk)

“*Obamalılaştıramadıklarımızdan mısınız?*” (Altan 2009), <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=918>

4.2.2.1.2. Efsane, Roman, Film Kahramanları

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*An*)

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*mIş/-mUş*)

“*Leonard’laşan Bir Kent ve Onun ‘Joel’leşmiş Yaşantısı*” (Çetken 2009), <http://www.meknar.com/tr/yazi-arşiv-2010/makale/leonardlaşan-bir-kent-ve-onun-joelleşmiş-yaşantısı-pelin-çetken.html>

4.2.2.2. Yer Adları

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*An*)

“*Japonya’laşan Türkiye ile Türkiye’leşen ABD*” (Emed 2011), <http://japonyabulteni.com/2011/08/01/japonyalasan-turkiye-ile-turkiyelesen-abd/>

4.2.2.3. Kurum, Kuruluş Adları

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*DIk/-DUk*)

“Microsoft cephesindeki bu gelişmeler sürerken Google’ın hızla *Microsoft’laştığını* görüyoruz.” (“Google giderek Microsoft’laşıyor!” 2009), <https://drtunca.wordpress.com/2009/07/14/google-giderek-microsoftlasiyor/>

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*mIş/-mUş*)

“*McDonald’s’laşmış* yekpare bir dünyaya değil sadece, kendi içine kapanmaya da karşı çıkmak.” (Şafak 2003), <http://www.elifsafak.us/yazilar.asp?islem=yazi&id=27>

4.2.2.4. Marka Adları

(*Ad T.*) + (+*lA-n-*) + (-*DIr/-DUr*) + (-*An*)

“*Jeep’lendiren Ekim fırsatları!*” (“Jeep’lendiren Ekim fırsatları!”), http://galeri.otomobilsayfasi.com/galeri/jeep_lendiren-ekim-firsatlari/715982-0

4.2.2.5. Yarışma, Ödül Adları

(*Ad T.*) + (+*lA-n-*) + (-*An*)

“... ve sonunda o da *Oscar’lanan* avrupalı oyuncularından oldu...” (Mor Menekşe 2012), <http://mormenekse.blogspot.com.tr/2012/02/84-oscar-toreni.html>

4.2.3. Özenti Alıntıları

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*mIş/-mUş*)

“Bir delikanlı ve aynı yaşlarda bir genç kız geçmişteki kahvehanelerin *‘cafe’leşmiş* avlusunda oturuyor.” (Aydemir 2014), <http://www.medyakutahya.com/yazar/223/cafe-ask-best-of-kose>

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*DIr/-DUr-*) + (+*An*)

“Charlie Hebdo’yu *Hero’laştıran* Kafalar...” (Can 2015), <http://www.on4haber.com/yazi/charlie-hebdo-yu-hero-lastiran-kafalar-gumlesin-emi-/53458/>

4.3. Ulaçlar

4.3.1. Kısaltmalar

(*Ad T.*) + (+*lA-n-*) + (-*DİkçA/-DUkçA*)

“Vatandaş *ÖTV’lendikçe* *ÖTV’lendi!*” (Yetkin 2014), <http://www.bolugundem.com/kayip-araniyor-9702yy.htm>

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*DİkçA/-DUkçA*)

“...Meydanlar *AVM’leştikçe*, vatandaşlık taleplerinin agoralarının yerini tüketim tapınakları alıyor’ şeklinde konuştu.” (TMMOB Makina Mühendisleri Odası 2013), http://www.mmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=36811&tipi=2&sube=11#.Vio1DGehepo

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*Dir/-Dur-*) + (-*I/-U-*) + (-*l-*) + (-*mAdAn*)

“Hiç bir sıvı gıda maddesi de yüksek ısı ile *UHT’leştirilmeden*, içine katkı maddesi katılmadan bir yıllık ömre sahip olamaz.” (Kanat 2010), <http://www.bilgiagi.net/alevera-dalevera-bitkisi/22797/comment-page-1/>

4.3.2. Özel Adlar

4.3.2.1. Kişi Adları

Gerçek Kişiler

(*Ad T.*) + (+*lA-n-*) + (-*IncA*)

“Arka tayfa *Burak’lanınca* minibüsün ortamı da sanki azcık daha gevşedi.” (Bolerden 2013), <http://webkartallari.com/site/yazilar/mesele-wk-ile-maca-gitmekk/>

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*IncA*)

“FREY, *ONUR’LAŞINCA!*” (Yavuz 2013), <http://www.vakfikebirgazete.com/yazar/3346-frey-onurlasinca.html>

4.3.2.2. Yer Adları

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*I/-U*) + (-*r*) (*i-*) (-*ken*)

“Türkiye *‘Almanya’laşırken*, Suriyeli mülteci sorunu” (Alkin 2014) <http://www.yenisafak.com/yazarlar/keremalkin/turkiye-almanyalasilirken-suriyeli-multeci-sorunu-56795>

4.3.3. Tür Adları

(*Ad T.*) + (+*lA-ş-*) + (-*mAdAn*)

“Amacımız basit, insan askerler *Helghast’leşmeden* düşmanı alaşağı etmek.” (Gökberk 2010), http://www.merlininkazani.com/Killzone_Liberation-oyun_inceleme-2347p1.html

4.3.4. Marka Adları

(Ad T.) + (+lA-n-) + (-DIğIndA/-DUğUndA)

“Tüm Türkiye Vestel’lendiğinde ülkedeki elektrik tüketimi yüzde 12 azalacak” (“Tüm Türkiye Vestel’lendiğinde ülkedeki elektrik tüketimi yüzde 12 azalacak” 2015), <http://gundemaktuel.com/haber/index/65723?h=tum-turkiye-vestellendiginde-ulkedeki-elektrik-tuketimi-yuzde-12-azalacak>

4.3.4. Özenti Alıntıları

(Ad T.) + (+lA-ş-) + (-ArAk)

“Havalimanı-otel transferini önceden otelle *mailleşerek* ayarlamıştım.” (admin 2013), <http://www.homemadetravels.com/seyahatlerim/cuma-aksami-beyrut>

(Ad T.) + (+lA-ş-) + (-DIğIndA/-DUğUndA)

“Fiziği çok kuvvetli ve *fit’leştiğinde*¹⁴ bir Kwekue bu ligin tozunu atar.” (Denizalp 2014), <http://ajans53.com/yazarlar/selim-denzalp/print:page,1,34-pardosu-giy-be-kardesim.html>

5. SONUÇ

Türkiye Türkçesinin ölçünlü dilinde ad, eylem ve eylemsi türetilen kimi ad tabanları ile bu tabanlardan türlü biçim birimleri ile yapılan türetmelerin bir bölümü, ölçünlü dilin söz varlığını işleyen Türkçe sözlüklerde (TDK 2011, DD 2012, Püsküllüoğlu 2012) sözlük birimi olarak yer almamaktadır. Yazılı kaynaklarda örneklerini belirlediğimiz söz konusu ad tabanları, türetmeler ve bu kapsamdaki biçim birimleri aşağıdaki özellikleri göstermektedir:

a) Türkçe sözlüklerde sözlük birimi olarak işlenmeyen ve Türkiye Türkçesinin ölçünlü dilinde ad, eylem ve eylemsi türetilen ad tabanları, en geniş örneklemede “*kısaltmalar; tarihler ya da yıllar; rakamlar ya da sayılar; rakam ya da harf içeren yasalar, yasa maddeleri, kodlar; semboller; özel adlar* [kişi adları (gerçek kişiler; efsane, roman, film kahramanları); yer adları; kurum, kuruluş adları; kitap, dergi adları; film, dizi, televizyon programı, tiyatro oyunu adları; marka adları; çevrim içi site, arama motoru adları; işletim sistemi, yazılım adları; yarışma, ödül adları; eğitim programı adları]; *tür adları; özenti alıntıları; sözcük grupları; atasözleri, deyimler, kalıp sözler, özdeyişler; cümleler; ekler*” olmak üzere on iki ana başlıkta toplanmıştır.

b) Sözlüksel olmayan ad tabanlarından bir ya da birden çok biçim birimi ile ad, eylem ve eylemsi türetilmiştir. Bu türetmelerin sayıca en büyük bölümünü, adlar oluşturmaktadır.

c) Kısaltmalar, kendisinden en çok türetme yapılan ad tabanıdır.

ç) Adlarından türetme yapılan film, dizi, televizyon programları; markalar; çevrim içi siteler, işletim sistemleri vb.nin önemli bir bölümü, toplumun yakından bildiği ve tanıdığı örneklerdir. Bu tür öğelerden yapılan türetmeler de “dilde moda” (İz 1987, 217 vd.) kapsamında değerlendirilebilir.

¹⁴ Taranan Türkçe sözlüklerde, sözcüğün örnekte belirtilen “(özl. düzenli idman sonucunda) sağlıklı, formda, zinde, sağlam” (Longman-Metro 1993, 539) anlamı yer almamaktadır.

d) Türetme, kimi adların düşüme uğramış biçimlerinden yapılmıştır.

e) Sözlüksel olmayan ad tabanlarından türeyen yeni adlar; cümlede sıfat ve belirteç olarak da kullanılmış, ad çekimindeki türlü biçim birimlerini almış, ad ve sıfat tamlamaları oluşturmuş, yardımcı eylemlerle birleşik eylem kurmuş, ad soylu sözcüklerin işlevlerini üstlenmiştir. Eylemlerle bu eylemlerden oluşan ve sayıca en büyük grubu oluşturan eylemsiler, kimi örneklerde biçim birimleriyle genişletilmiş tabanlara sahiptir. Ad-eylemlere ve ortaçlara, ad çekiminde kullanılan türlü biçim birimleri ulanmıştır. Ad-eylemler, ortaçlar ve ulaçlar, eylemsi grupları kurmuştur.

f) Çalışmamızda belirlenen örnekler çerçevesinde, ad tabanlarından 48 değişik ekleşme ile ad, eylem ve eylemsi türetildiği görülmüştür. Ad türetimi, /+cAsInA/, /+CI/+CU/, /+CIk/+CUk/, /+gil/, /+II/+IU/, /+IIk/+IUk/, /+msI/+msU/ ve /+sIz/+sUz/ biçim birimleri ile yapılmıştır. Bu biçim birimleri, tek başlarına ya da birbirleri üstüne gelerek kullanılmıştır. /+CI/+CU/, en çok örneklenen biçim birimidir. Eylemler, sıklıkla /+IA-/, /+IA-n-/, /+IA-ş-/ ile türetilmiştir. Bunlar, ad tabanlarına getirilen ilk ve genellikle tek biçim birimleridir. Eylemsilere de -birkaç örnek dışında- adlardan bu biçim birimleriyle türetilmiş eylemler kaynaklık etmektedir. Eylemsilerden ad-eylemler için /-mA/ ve /-mAk/; ortaçlar için /-An/, /-mIş/-mUş/ ve /-DIk/-DUk/; ulaçlar için de /-ArAk/, /-DIkçA/-DUkçA/, /-DIğIndA/-DUğUndA/, /-IncA/-UncA/, /-mAdAn/ ve /-ken/ biçim birimleri örneklenmiştir. Sözlüksel olmayan ad tabanlarından ad, eylem ve eylemsi türeten biçim birimleri, aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Ad Türetimi	Eylem Türetimi	Eylemsi Türetimi		
		Ad-Eylemler	Ortaçlar	Ulaçlar
+cAsInA	+IA-			
+CI/+CU	(+IA-n-)	(+IA-ş-)-mA	(+IA-n-)-An	(+IA-ş-)-ArAk
+CIk/+CUk	(+IA-ş-)	(+II/+IU)+(IA-ş-)-mA	(+IA-ş-)-An	(+IA-n-)-dlkçA
+gil	(+IA-ş-)-tIr-	(+IA-n-)-dIr-mA	(+IA-n-)-dIr-An	(+IA-ş-)-tlkçA
+II/+IU	(+IA-n-)-dIr-I-I-	(+IA-ş-)-tIr-mA	(+IA-ş-)-tIr-An	(+IA-n-)-dlğIndA
+IIk/+IUk		(+IA-ş-)-tIr-I-I-mA	(+IA-ş-)-tlk	(+IA-ş-)-tlğIndA
+msI/+msU		(+II/+IU)+(IA-ş-)-tIr-I-I-mA	(+IA-ş-)-tIr-AmA-dlk	(+IA-n-)-IncA
+sIz/+sUz		(+IA-ş-)-mAk	(+II/+IU)+(IA-ş-)-tIr-AmA-dlk	(+IA-ş-)-IncA
+CI+IIk +CU+IUk		+IA-mA-mAk	(+IA-n-)-mIş	(+IA-ş-)-mAdAn
+II+IIk +IU+IUk		(+II/+IU)+(IA-ş-)-mAk	(+IA-ş-)-mIş	(+IA-ş-)-tIr-I-I-mAdAn
+sIz+IIk +sUz+IUk		(+II/+IU)+(IA-ş-)-tIr-mAk	(+IA-ş-)-tIr-I-I-mIş	(+IA-ş-)-[(-I-)-r-] (i-)-ken

		(+sIz/+sUz)+(1A-ş-)-mAk	(+1A-n-)-dİr-I-l-mA-mİş	
--	--	-------------------------	-------------------------	--

Tablo: Sözlüksel Olmayan Ad Tabanlarından Ad, Eylem ve Eylemsi Türeten Biçim Birimleri

g) Örneklenen biçim birimlerinin işlevlerine koşut olarak ad tabanlarından “bir kuruma, gruba ya da zaman aralığına ait olma; belli bir niteliğe, nesneye, kuruma, kişiye, inanışa sahip olma, onu içermeye ya da ondan yoksun bulunma; benzer nitelikler taşıma; hak etme, layık olma, kapsamına girme; belli bir kişiyle özdeşleşen bir düşünceye, harekete inanma; sayısal bir değerde olma ya da bu değerden küçük gösterilme; bir meslek ya da uğraşla ilgili olma” gibi kavramları karşılayan adlar türetilmiştir. Eylem yapımında örneklenen biçim birimleri, yine işlevleri doğrultusunda, adlardan “biçim, içerik ya da nitelik değiştirerek farklı bir nesneye, ülkeye, kişiye, ürüne vb. benzemek, dönüşmek; bir nesneye sahip olmak ya da onu içermek” anlamlı eylemler yapmıştır. Bu nitelikteki tabanlardan oluşan eylemsiler de söz konusu eylemlerin ad, sıfat ve belirteç olarak kullanımını sağlamıştır. Eylemsiler, aynı zamanda “kurumsal bir nitelik elde etme ya da bir kurumdan yoksun duruma gelme; farklı bir özellik kazanmayı ya da bir nesneye sahip olmayı sağlama vb.” karşılığında kullanılmıştır.

h) Çalışmamız kapsamında belirlenen ad tabanları, türetmeler ve bu işlevde kullanılan biçim birimleri, Türkçenin kavramlaştırma yönüne ilişkin kimi bilgiler vermektedir. Söz konusu örnekler; dilsel ya da sözlük bilimsel ölçütler nedeniyle Türkçe sözlüklerde yer almayan türlü niteliklerdeki ve boyutlardaki hemen her türlü dil biriminin Türkiye Türkçesinde ad tabanı işleviyle kullanıldığını, bu tabanlardan ad, eylem ya da eylemsi türetilbildiğini ve böylece pek çok değişik kavramın karşılandığını göstermektedir. Elde edilen verilerden hareketle Türkiye Türkçesindeki sözlük birimleri ile sözlüksel olmayan ad tabanları arasında, türetilme ve çekimlenme olanakları açısından koşutluklar bulunduğu, işlev ve kullanım biçimi yönünden her iki gruba ilişkin türetmelerin farklılık taşımadığı söylenebilir.

ÖRNEKLENEN METİNLER VE GENEL AĞ SİTELERİ

- AKSOY Nurten Bengi (2015). “Geçmişten Günümüze Adım Adım Don Kışot’suz Yeldeğirmeni”, 02.06.2015, <http://listelist.com/kadikoy-yeldegirmeni/> (ET: 20.07.2015).
- AKTAŞ İlker (2010). “Tüm Yönleriyle İsteğe Bağlı Sigortalılık”, 15.02.2010, http://www.muhasabenet.net/makale_ilker%20aktas_smmm_tum%20yonleriyle%20istege%20bagli%20sigortalilik.html (ET: 22.07.2015).
- AKTER Aysu Basri (2015). “Talat UBP’leşmiş Bir CTP’den Ne Yaratacak?”, 16.06.2015, <http://www.gazete360.com/Yazarlar/ay-su-bas-ri-akter/talat-ubplesmis-bir-ctpden-ne-yaratacak/2465> (ET: 15.07.2015).
- ALKİN Kerem (2014). “Türkiye ‘Almanya’laşırken, Suriyeli Mülteci Sorunu”, 05.11.2014, <http://www.yenisafak.com/yazarlar/keremalkin/turkiye-almanyalasilirken-suriyeli-multeci-sorunu-56795> (ET: 21.10.2015).
- ALPTEKİN H. Kerem (2006). “Korkuyorum Anne ile Viva Zapatero’nun Kesişmesi”, http://www.besiktas.cydd.org.tr/bulten/ocaksubat2006/_kultursanat.htm (ET: 06.08.2015).

- ALTAN Mehmet (2008). “IMF’leştiremediklerimizden misiniz?”, “Bloomberg Businessweek Yazıları”, 13.04.2008, <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=413> (ET: 07.08.2015).
- ALTAN Mehmet (2009). “Obamalılaştıramadıklarımızdan mısınız?”, Bloomberg Businessweek Yazıları, 12.04.2009, <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=918> (ET: 07.08.2015).
- ALTAN Mehmet (2011a). “OYAK’laşmak”, Prizma Yazıları, 17.05.2011, <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=1971> (ET: 07.08.2015).
- ALTAN Mehmet (2011b). “Photoshop’suz Türkiye Fotoğrafi...” Prizma Yazıları, 04.11.2011, <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=2184> (ET: 07.08.2015).
- ALTAN Mehmet (2012). “Denktaşlaşmak...”, Prizma Yazıları, 18.01.2012, <http://www.mehmetaltan.com/?sayfa=sureliyayin&icerik=2270> (ET: 07.08.2015).
- ANKA (2013). “Youtube’cular Sinirli, Twitter’cılar Hoşgörülü”, 28.08.2013, http://www.medyatava.com/haber/youtube-cular-sinirli-twitter-cilar-hosgorulu_95261 (ET: 20.07.2015).
- ARIBOĞAN Deniz Ülke (2011). “Çöl Aslanı ‘Neron’laşıyor!”, 23.02.2011, <http://www.gazeteturka.com/col-aslani-neronlasiyor-93198h.htm> (ET: 21.07.2015).
- ARPA Yasemin (2009). “Üniversitedeki Darbe: 1402’likler”, 11.09.2009, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/universitedeki-darbe-1402likler> (ET: 14.07.2015).
- ATEŞ Toktamış (2009). “Resmi İdeoloji”, 09.06.2009, <http://www.bugun.com.tr/pages/marticle.aspx?id=71320> (ET: 14.07.2015).
- AYDEMİR Ramazan (2014). “Cafe Aşk... Best Of Köşe”, 10.09.2014, <http://www.medyakutahya.com/yazar/223/cafe-ask-best-of-kose> (ET: 04.10.2015).
- BAŞER M. Özgür (2014). “Hakem Düdüğü Çalınca”, 27.07.2014, <http://www.yenidunya.org/yazi/13138/hakem-dudugu-calinca> (ET: 12.07.2015).
- BİA Haber Merkezi (2014). “Lise Öğretmenleri ‘Mor Sertifika’landı”, 02.07.2014, <https://m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/156911-lise-ogretmenleri-mor-sertifika-landi> (ET: 28.07.2015).
- BİRSEL Gülse (2014). “Eyy Kendini ‘Kaybedenler Kulübü’ Sanan Ülkenin Yarısı!”, 09.04.2014, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/26182697.asp> (ET: 21.07.2015).
- BEKTAŞ Mehdi (2014). “CHP’de Neler Oluyor, Sol Ne Yapıyor?”, 24.10.2014, <http://www.anafikir.gen.tr/chpde-neler-oluyor-sol-ne-yapiyor/> (ET: 27.10.2015).
- BEYCA Muhyeddin (2009). “Batman Üniversitesi Pardus’leşiyor”, 06.07.2009, <http://www.ilkehaberajansi.com.tr/haber/batman-universitesi-parduslesiyor.html> (ET: 31.10.2015).
- BOLERDEN Erden (2013). “Mesele WK ile Maça Gitmek”, 21.08.2013, <http://webkartallari.com/site/yazilar/mesele-wk-ile-maca-gitmekk/> (ET: 23.10.2015).
- BÜKTEL Coşkun (1998). Shakespeare’siz Herifler, İstanbul: Dramatik Yayınlar.
- BÜKTEL Seda (2015). “Bu Anneleri Unutmak Ne Mümkün...”, 09.05.2015, <http://www.campaigntr.com/2015/05/09/108196/bu-anneleri-unutmak-ne-mumkun/> (ET: 22.07.2015).
- CAN Masume (2015). “Charlie Hebdo’yu Hero’laştıran Kafalar Gümlesin Emi!”, 16.01.2015, <http://www.on4haber.com/yazi/charlie-hebdo-yu-hero-lastiran-kafalar-gumlesin-emi-/53458/> (ET: 04.10.2015).
- CERRAHOĞLU Nilgün (2012). “Don Kişot Yargıcı Bitirdiler”, 11.02.2012, http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/319618/Don_Kisot_Yargici_Bitirdiler_.html# (ET: 20.07.2015).
- ÇAVUŞ Şüheyda (2014). “Satrançta 6-0’lık Galibiyet”, 25.12.2014, <http://e-gazete.anadolu.edu.tr/ayrinti.php?no=14453> (ET: 30.09.2015).
- ÇELEN Meral (2008). Aziz Nesin’li Yıllar, Meral Çelen’in Anıları II, İstanbul: Nesin Yayınevi.

- ÇETKEN Pelin (2009). “Leonard’laşan Bir Kent ve Onun ‘Joel’leşmiş Yaşantısı”, <http://www.mekanar.com/tr/yazi-arşiv-2010/makale/leonardlaşan-bir-kent-ve-onun-joelleşmiş-yaşantısı-pelin-çetken.html> (ET: 27.10.2015).
- DAĞKUŞ Burak (2013). “IMF’ sizleşmek”, 13 Mayıs 2013, <http://politikaakademisi.org/imfsizlesmek/> (ET: 18.07.2015).
- DALFES Nüzhet ve KARACA Mehmet (t.y.). “İklim Değişikliği ve Etkileri: Türkiye Perspektifi” <http://www.tr.undp.org/content/dam/turkey/docs/pressreleases/NuzhetDalfesIklimDegisikligiKonferansi.pdf> (ET: 04.10.2015).
- DEMİR Murtaza (2013). “Yeni Bir Açılım Daha mı Geliyor”, 08.05.2013, http://odatv.com/mob_n2.php?n=yeni-bir-acilim-daha-mi-geliyor-0805131200 (ET: 17.07.2015).
- DENİZALP Selim (2014). “Pardösü Giy Be Kardeşim !”, 14.10.2014, <http://ajans53.com/yazarlar/selim-denzalp/print:page,1,34-pardosu-giy-be-kardesim-.html> (ET: 25.10.2015).
- DONAT İrfan (2014). “MÜSİAD Cari Açığa Karşı ‘KOBİ’leşen Tarım’ Önerdi”, 23.07.2014, <http://www.bloomberght.com/haberler/haber/1596673-musiad-cari-aciga-karsi-kobilesen-tarim-onerdi> (ET: 15.07.2015).
- DÜNDAR Uğur (1999). “Uğur Dündar: Tam ‘Arena’lık...”, 27.06.1999, <http://www.hurriyet.com.tr/index/ArsivNews.aspx?id=-88101> (ET: 24.07.2015).
- ECE Ali (2014). “Zidane’laştırılmış Benzema!”, 21.06.2014, <http://www.aksam.com.tr/yazarlar/zidanelastirilmis-benzema/haber-317797> (ET: 20.07.2015).
- ELVEREN Muammer (2008). “TÜSİAD’lı ‘Avrupa İş Dünyası’ndan Sarkozy’ye: Türkiye, AB’de Olmalı”, 05.12.2008, <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/10512568.asp> (ET: 12.07.2015).
- EMED Erol (2011). “Japonya’laşan Türkiye ile Türkiye’leşen ABD”, Japonya Bülteni, <http://japonyabulteni.com/2011/08/01/japonyalasan-turkiye-ile-turkiyelenen-abd/> (ET: 27.10.2015).
- EMRE İsmet (2009). “İnsan ve Kitap”, Kıyıdaiki Adam, 05.05.2009, http://www.edebiyatufku.com/artikel.php?artikel_id=695 (ET: 28.10.2015).
- ERDEMİR Emre (2014). “1990’lı Yıllarda Türkiye-AB İlişkileri”, 12.11.2014, <http://akademikperspektif.com/2014/11/12/1990li-yillarda-turkiye-ab-iliskileri/> (ET: 15.07.2015).
- ERDOĞMUŞ Erol (2013). “Yargıtaysız, AYM’siz, AİHM’siz Bir Hukuksuzluk Sürecine...”, 29.04.2013, <https://yerelce.wordpress.com/2013/04/29/yargitaysiz-aymsiz-aihmsiz-bir-hukuksuzluk-surecine/> (ET: 11.07.2015).
- ERTÜRK Ali Ekber (2012). “Tartışma RTÜK’lük Oldu”, 02.04.2012, <http://www.aksam.com.tr/guncel/tartisma-rtuk-39-3bluk-oldu/haber-108363> (ET: 12.07.2015).
- FELSEN Elif Savaş (2007). “Google’lamak, Google’lamamak”, 08.10.2007, <http://www.elifsavas.com/blog/googlelamak-googlelamamak/> (ET: 01.08.2015).
- GENCAN Tahir Nejat (2001). *Dilbilgisi*, Ankara: Ayraç Yayınevi.
- GÖÇMEZ Yüksel (2011). “Yabancılar Dört Gözle Güzel Haberler Bekliyor”, 20.04.2011, <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/17577768.asp> (ET: 14.07.2015).
- GÖKBERK Emre (2010). “Killzone: Liberation - İnceleme”, 03.06.2010, http://www.merlininkazani.com/Killzone_Liberation-oyun_inceleme-2347p1.html (ET: 14.10.2015).
- GÖNENLİ Zeynep (2015). “Eller Kadir Kıymet Bilmiyor Annem”, 16.06.2015, <http://www.ekranella.com/haber/eller-kadir-kiymet-bilmiyor-annem> (ET: 20.07.2015).
- GÜKRER Erdem (2015). “HTC Çözümü ‘iPhone’laşmakta’ Buldu: HTC Aero”, 25.08.2015, <http://www.yenisafak.com/teknoloji/htc-cozumu-iphonelasmakta-buldu-htc-aero-2235923> (ET: 03.10.2015).

- GÜNDEM Özge (2013). “Kadıköy’ün AKM’si: Süreyya Operası”, 21.02.2013, http://www.yapi.com.tr/haberler/kadikoyun-akmsi-sureyya-operasi_104889.html (ET: 15.07.2015).
- HATEMİ Hüseyin (2007). “Gayyâ Kuyusu”, 24.01.2007, <http://www.yenisafak.com/yazarlar/huseyinhatemi/gayy%C3%A2-kuyusu-3523> (ET: 20.10.2015).
- KANAT Çapar (2010). “Alevera Dalevera Bitkisi”, 03.07.2010, <http://www.bilgiagi.net/alevera-dalevera-bitkisi/22797/comment-page-1/> (ET: 18.07.2015).
- KAPLAN Mehmet (2013). “Polyannacılık mı, Gerçekçilik mi..?”, 08.03.2013, http://www.yeniasya.com.tr/mehmet-kaplan/polyannacilik-mi-gercekcilik-mi_210184 (ET: 20.07.2015).
- KARASU Ela (2012). “Elektrik Kesintilerinin Yol Açtığı Ekonomik Fiyasko”, 09.08.2012, <http://www.erzurumgazetesi.com.tr/default.asp?page=yazar&id=3397> (ET: 20.07.2015).
- KAYA Mustafa (2005). “Esas O Nasrettin Hoca’lık”, 26.06.2005, <http://ya2005.yeniasir.com.tr/06/26/index.php3?kat=ana&sayfa=kent3&bolum=gunluk> (ET: 06.08.2015).
- KEYMAN Fuat (2006). “Avrupa’nın Geleceği, Türkiye’nin Üyeliği”, Etkinlikler-Voyvoda Caddesi Toplantıları 2005-2006, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, http://www.obarsiv.com/vct_0506_fuat_keyman.html (ET: 16.10.2015).
- KIZILOĞLU Şükrü (2004). “IMF yüzde 380’cik yanıldı”, 06.07.2004, <http://www.hurriyet.com.tr/imf-yuzde-380-cik-yanildi-239212> (ET: 28.10.2015).
- MAÇ Mehmet (t.y.), “Kur Farklarında KDV Aranmamalıdır”, <http://www.vergi.tc/makaleDetay/MehmetMac/KUR-FARKLARINDA-KDV-ARANMAMALIDIR/> (ET: 14.07.2015).
- MERCAN Serkan (2010). “Sağlıkta Dönüşümün Son Halkası: Güvencesizleştirme 4-C’li Hastane Birlikleri”, *TEB Haberler*, 2, s. 13-15, <http://www.e-kutuphane.teb.org.tr/pdf/tebhaberler/mart-nisan10/4.pdf> (ET: 12.07.2015).
- MERTEK Muhammet (2008). “‘Cool’ ve Kul Olmak Arasında”, *Sızıntı*, 352, <http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/cool-ve-kul-olmak-arasinda.html> (ET: 03.10.2015).
- MEVLÜTOĞLU Arda (2011). “Dört Deniz Bülteni-Kasım 2011”, 01.12.2011, <http://www.siyahgribeyaz.com/2011/12/dort-deniz-bulteni-kasm-2011.html> (ET: 18.07.2015).
- MORGÜL Tan (2010). “Solduyu Sahipleri İçin Dünya Kupası Kılavuzu”, 11.06.2010, <http://bianet.org/bianet/dunya/122673-solduyu-sahipleri-icin-dunya-kupasi-kilavuzu> (ET: 28.10.2015).
- ODABAŞI Durmuş (2012). “Cafer, Artık ‘9 Eylül’cü Oldu..”, 05.08.2012, <http://www.kanalben.com/kose-yazisi/382/cafer-artik-9-eylulcu-oldu.html> (ET: 12.07.2015).
- OKTAY Ahmet (2006). “Bir Kuşağa Ait Olmayanlar”, 03.04.2006, <http://www.birgun.net/haber-detay/bir-kusaga-ait-olmayanlar-776.html> (ET: 15.07.2015).
- ONUR Figen (2011). “Blackberry’ciler iPhone’culara Karşı”, 26.04.2011, <http://bilgicagi.com/blackberryciler-iphoneculara-karsi-3/> (ET: 20.07.2015).
- ORTAÇ Abdullah (2010). “DES: ‘Memura Grev ve Siyaset Hakkı Kamu Hizmetlerine Nitelik Getirir’”, 10.06.2010, <http://www.kamudanhaber.com/m/guncel/des82178217-memura-grev-ve-siyaset-hakki-kamu-hizmetlerine-nitelik-getirir82178217-h14863.html> (ET: 20.07.2015).
- ÖZALEVLİ Cemil Cihan (2014). “CEO’culuk Oynamıyor, Sahada Çalışıyoruz”, 29.10.2014, <http://www.yga.org.tr/ceoculuk-oynamiyor-sahada-calisiyoruz/> (ET: 16.07.2015).
- ÖZİÇER Öncel (2012). “İşin Sırrı Belli Oldu”, 02.12.2012, <http://www.sabah.com.tr/yazarlar/gunaydin/ozicer/2012/12/02/isin-sirri-belli-oldu> (ET: 20.07.2015).
- SSK (2014). “TC ile SGK Sorgulama”, 13.11.2014, <http://www.ssk-sgk.com/tc-ile-sgk-sorgulama.html> (ET: 12.07.2015).
- SÜNGÜ Yaşar (2013). “Yeni Orta Sınıfın Doğması Engelleniyor”, 27.01.2013, <http://www.yenisafak.com/yazarlar/yasarsungu/yeni-orta-sinifin-dogmasi-engelleniyor-36028> (ET: 03.10.2015).

- ŞAFAK Elif (2003). “Kayıp Yıldız”, 12.01.2003, <http://www.elifsafak.us/yazilar.asp?islem=yazi&id=27> (ET: 20.07.2015).
- ŞENGÖZ Tuncer (2012). “Kediler ve Dalgalar -V”, 10.12.2012, <http://sosyonomi.org/wp/?p=4277> (ET: 03.10.2015).
- TAŞGETİREN Ahmet (2012). “‘Yeni CHP’ Olabilmek için...”, 29.02.2012, <http://www.bugun.com.tr/-yeni-chp-olabilmek-icin--yazisi-185435> (ET: 10.07.2015).
- TEZEL Ali (2012). “Sağlıkta ABD’leşiyoruz”, 08.03.2012, <http://www.haberturk.com/yazarlar/ali-tezel-1016/722709-saglikta-abdlesiyoruz> (ET: 15.07.2015).
- TKGM (t.y.). “Bakanlığımızdan Beş Yüz Milyon TL’lik Dev Yatırım...”, <http://www.tkgm.gov.tr/tr/icerik/bakanligimizdan-bes-yuz-milyon-tllik-dev-yatirim-0> (ET: 21.07.2015).
- TMMOB Makina Mühendisleri Odası (2013). “Kent Sempozyumu’nda ‘Kent Hakkı ve Kent Yönetimi’ Paneli”, 03.12.2013, http://www.mmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=36811&tipi=2&sube=11#.Vio1DGehepo (ET: 23.10.2015).
- TOKİ (t.y.). “4 No’lu Uygulama Dairesi Başkanlığı”, <http://www.toki.gov.tr/4-nolu-uygulama-dairesi-baskanligi> (ET: 28.09.2015).
- TUNCALI Berk (t.y.). “‘İyi Artist Kopyalar, Çok İyi Artist Çalar’ mı?”, <http://www.eurovizyon.co.uk/m/?id=6146&t=makale> (ET: 14.10.2015).
- TUNÇ Kenan (2013). “Berkay’ı Değil İnsanlığı Kaybettik”, 19.11.2013, <http://tuncmedya.net/berkayi-degil-insanligi-kaybettik/> (ET: 20.07.2015).
- TURGUT Serdar (2009). “TÜSİAD’ı MÜSİAD’laştırma Operasyonu mu Bu?”, 29.01.2009, <http://aksam.mediyator.com/2009/01/29/yazar/4928/aksam/yazi.html> (ET: 18.07.2015).
- TURKCELL (2013). “Android’ler, İpad’ler Yandex’lendi!”, 19.06.2013, <http://gnctrkcell.turkcell.com.tr/haberler/android-ler-ipad-ler-yandex-lendi> (ET: 01.08.2015).
- ULUÇ Mazlum (2013). “Feyyaz Uçar: ‘Dünyaya Gösterecek Yıldızlarımız Var’”, 03.06.2013, <http://www.tff.org/default.aspx?pageID=286&ftxtID=18217> (ET: 15.07.2015).
- YAVUZ Aksal (2013). “Frey, Onur’laşınca!”, <http://www.vakfikebirgazete.com/yazar/3346-frey-onurlasinca.html> (ET: 27.10.2015).
- YETKİN N. Gürkan (2014). “Kayıp Aranıyor!”, 25.09.2014, <http://www.bolugundem.com/kayip-araniyor-9702yy.htm> (ET: 18.07.2015).
- YILDIRIM Ramazan ve AKSOYLU Ahmet Erhan (2008). Hidrojence Zengin Ortamlarda CO Oksidasyonu Katalizörlerinin Geliştirilmesi, İstanbul. http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TPRJ%2CTTAR%2CTTIP%2CTMUH%2CTSOS%2CTHUK&c=google&ano=99680_4d45499767d27ef193c2438f5cafe612 (ET: 03.10.2015).
- admin (2013). “Cuma Akşamı Beyrut”, 03.05.2013, <http://www.homemadetravels.com/seyahatlerim/cuma-aksami-beyrut> (ET: 05.11.2015).
- mor menekşe (2012). “84. Oscar Ödülleri”, 27.02.2012, <http://mormenekse.blogspot.com.tr/2012/02/84-oscar-toreni.html> (ET: 24.10.2015).
- “33/a’lı Personelin Kamu Kurumlarına Nakli” (05.07.2005). <http://www.memurlar.net/haber/24598/> (ET: 14.07.2015).
- “Nikolayev Bazı Kırım Şehirlerinde Alınan ‘NATO’suz Bölge İlan Edilmesi” Kararından Esinlendi” (16.11.2006). <http://qha.com.ua/nikolayev-bazi-kirim-sehirlerinde-alinan-nato-suz-bolge-ilan-edilmesi-kararindan-esinlendi-31307tr.html> (ET: 10.07.2015).
- “Cezayir’de 17 BM’li Öldürüldü” (14.12.2007). <http://www.haber7.com/dunya/haber/286849-cezayirde-17-bmli-olduruldu> (ET: 11.07.2015).

- “4924’lüler İçin Önemli Bir Karar” (27.02.2008). <http://www.memurlar.net/haber/103213/> (ET: 18.07.2015).
- “Dede UEFA’sız Kalıyor” (11.12.2008). <http://www.ensonhaber.com/Spor/170118/dede-uefasiz-kaliyor.html> (ET: 11.07.2015).
- “UFO’cular İstanbul’da Buluştu” (15.06.2009). <http://www.on5yirmi5.com/haber/bilim-teknoloji/bilgisayar/4199/ufocular-istanbulda-bulustu.html> (ET: 16.07.2015).
- “Google Giderek Microsoft’laşıyor!” (14.07.2009). <https://drtunca.wordpress.com/2009/07/14/google-giderek-microsoftlasiyor/> (ET: 17.10.2015).
- “Ekşi’ciler Gitti ‘Twit’çiler Geldi!” (17.08.2011). http://www.arthaber.net/HD63290_-eksi-ciler-gitti-twit-ciler-geldi.html (ET: 20.07.2015).
- “Twitter’cılar Facebook’çularla Dalga Geçti” (07.03.2012). <http://www.cnnturk.com/2012/bilim.teknoloji/teknoloji/03/07/twittercilar.facebookcularla.dalga.gecti/652099.0/> (ET: 20.07.2015).
- “AKUT’çu Damada İlginç Konvoy” (15.05.2012). <http://ohaber.com/arsiv/akut-cu-damada-ilginc-konvoy-h-137978.html> (ET: 10.07.2015).
- “En Büyük Sır Çözüldü mü? CERN’ciler ‘Tanrı Parçacığı’na Ulaşabilecekler mi?” (03.07.2012). <http://www.sivilhaber.com/bilim-teknoloji/en-buyuk-sir-cozuldu-mucernciler-tanri-parcacigina-ulasabilecekler-mi-h8377.html> (ET: 23.07.2015).
- “100 Yıllık Markanın Geyikleri Toss’laştı!” (27.08.2012). <http://www.yenimesaj.com.tr/?haber,658088> (ET: 21.10.2015).
- “‘Hepimiz Ermeniyiz’ciler Nerede?” (31.08.2012). <http://www.habervaktim.com/haber/260950/hepimiz-ermeniyizciler-nerede.html> (ET: 21.07.2015).
- “Doktora ‘Niye Gülümsemedin’ Yumruğu” (20.05.2013). <http://www.memurlar.net/haber/375318/?print=true> (ET: 03.10.2015).
- “Bugün Bir Kaptan Kirk Kolay Yetişmiyor’ Dedirtecek 21 Neden” (06.01.2014). <http://listelist.com/kaptan-kirk-kolay-yetismiyor/> (ET: 15.10.2015).
- “Şili’yi Bu Kez 7,6’lık Deprem Vurdu” (03.04.2014). http://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/04/140403_sili_yeni_deprem (ET: 21.07.2015).
- “Rapor Alan 657’li Memurun Hakları Nelerdir?” (23.04.2014). <http://www.a24.com.tr/haber/rapor-alan-657li-memurun-haklari-nelerdir-23616157.html?h=42> (ET: 14.07.2015).
- “Windows Phone 8.1’cilere Müjde” (21.07.2014). http://www.chip.com.tr/haber/windows-phone-8-1-cilere-mujde_48470.html (ET: 20.07.2015).
- “Vosvos’lu Lider Veda Etti” (02.12.2014). <http://www.sozcu.com.tr/2014/dunya/vosvoslu-lider-veda-etti-664706/> (ET: 20.07.2015).
- “Tüm Türkiye Vestel’lendiğinde Ülkedeki Elektrik Tüketimi Yüzde 12 Azalacak” (14.01.2015). <http://gundemaktuel.com/haber/index/65723?h=tum-turkiye-vestellendiginde-ulkedeki-elektrik-tuketimi-yuzde-12-azalacak> (ET: 31.10.2015).
- “Paylaşım Ekonomisi’nde Kiralık Kaftan’cılardan Öğreneceklerimiz Var” (23.01.2015). <http://isaates.com/paylasim-ekonomisinde-kiralik-kaftancilardan-ogreneceklerimiz-var/#more-390> (ET: 31.07.2015).
- “Dış basın Yaşar Kemal’in vefatını böyle gördü” (03.02.2015). <http://www.ulusalkanal.com.tr/m/medya/dis-basin-yasar-kemalin-vefatini-boyle-gordu-h51543.html> (ET: 28.10.2015).
- “‘Yanmaz Kefen’ciler Cennetten Yer Satıyor mu?” (12.02.2015). <http://www.internethaber.com/yanmaz-kefenciler-cennetten-yer-satiyor-mu-764722h.htm> (ET: 20.07.2015).
- “Epos 7’ciler İşbaşında” (24.02.2015). <http://www.htkulup.com/gundem/haber/1046537-epos-7ciler-isbasinda> (ET: 31.07.2015).

- “V1’ciler Ödüllerine Kavuştu” (01.04.2015). <http://www.ralliturk.net/v2/index.php/2015/04/01/v1ciler-odullerine-kavustu/> (ET: 20.07.2015).
- “Ön Lisans 3001’ciler Kadro İstiyor” (18.04.2015). http://www.yeniasya.com.tr/gundem/on-lisans-3001-ciler-kadro-istiyor_331130 (ET: 20.07.2015).
- “İçimizdeki Charlie’ciler Çok Üzülecek” (19.07.2015). <http://www.habervaktim.com/haber/425483/icimizdeki-charlieciler-cok-uzulecek.html> (ET: 20.07.2015).
- “Ruslar Pentagon’u Hack’ledi” (09.08.2015). <http://www.kibrisdabugun.com/teknoloji-bilim/ruslar-pentagonu-hackledi-h20445.html> (ET: 03.2012015).
- “Büyükşehir’e 2.04’lük Forvet” (16.08.2015). <http://medyabar.com/haber/91779/buyuksehire-2-04luk-forvet.aspx> (ET: 01.10.2015).
- “IOS 7’cilere Bazı İpuçları” (t.y.). <http://photos.turkishny.com/technology/ios-7cilere-baz-puclar#!ios> (ET: 20.07.2015).
- “CO2’li Yangın Söndürme Cihazları” (t.y.). <http://atesyangin.com/urunler.php?grupID=7&grupAdi=CO2> (ET: 02.10.2015).
- “Fenerbahçe’ye ‘Hababam’lı Gönderme!” (t.y.). <http://amkspor.sozcu.com.tr/m/mobile/haber.php?p=283826> (ET: 28.09.2015).
- “Jeep’lendiren Ekim Fırsatları!” (t.y.). otomobilsayfasi.com/galeri/jeep_lendiren-ekim-firsatlari/715982-0 (ET: 24.10.2015).
- “Madde 21: İthalatta Matrah” (t.y.). <http://www.bdo.com.tr/vergi/dosyalar/kdv6/KDV6-21.pdf> (ET: 24.10.2015).
- “Büyükşehir Hayatımızı ‘Lüks’leştirdi” (t.y.). <http://www.sakarya.bel.tr/tr/Haber/buyuksehir-hayatimizi-lukuslestirdi/1677> (ET: 31.10.2015).
- “Uluslararası Franchise’laşma” (t.y.), <http://franchisecompany.com.tr/international-franchising/> (ET: 03.11.2015).

KAYNAKÇA

- AKSAN Doğan (1990). **Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim 3**, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- BANGUOĞLU Tahsin (1986). **Türkçenin Grameri**, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- BLOOMFIELD Leonard (1956). **Language**, New York: Henry Holt And Company.
- BOOIJ Geert (2005). **The Grammar of Words**, Oxford: Oxford University Press.
- BOZ Erdoğan (2006). “Sözlük ve Sözlüklük Sorunu”, **Türkçenin Çağdaş Sorunları**, s. 9-46, İstanbul: Divan Yayınevi.
- _____ (2013). **Türkiye Türkçesi Biçimsel ve Anlamsal İşlevli Biçimbilgisi**, Ankara: Gazi Kitabevi.
- BÜYÜKKANTARCIOĞLU Nalan (2000). “Türkçe Sözcük Biçimlenmesinde Düzlemler ve Türetmeler”, **Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, 17 (1), 81-94.
- COATES Richard (2005). **Word Structure**, Taylor & Francis e-Library, <http://en.bookfi.org/book/1023318> (ET: 18.09.2015).
- DİL DERNEĞİ (2012). **Türkçe Sözlük**, Ankara: Dil Derneği Yayınları.
- GERDTS Donna B. (1998). “Incorporation”, **The Handbook of Morphology** (Ed. A. Spencer ve A. M. Zwicky), s. 84-100, Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- GÜNAY V. Doğan (2007). **Sözcükbilime Giriş**, İstanbul: Multilingual.
- HUDSON Richard A. (2006). “What is Word Grammar?”, **Word Grammar, New Perspectives on a Theory of Language Structure** (Ed. K. Sugayama, R. A. Hudson), s. 3-32, Cornwall: MPG Books Ltd.
- İZ Fahir (1987). “Dilde Moda”, **Türk Dili Aylık Dil Dergisi**, LII (424), 217-223.
- JOHANSON Lars (2007). **Türkçe Dil İlişkilerinde Yapısal Etkenler** (Çev. N. Demir), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KARAAĞAÇ Günay (2012). **Türkçenin Dil Bilgisi**, Ankara: Akçağ Yayınları.
- KATAMBA Francis ve STONHAM John (2006). **Morphology**, Hampshire: Palgrave Macmillan.
- KORKMAZ Zeynep (2003). **Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)**, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- LIEBER Rochelle (2011). **Introducing Morphology**, Cambridge: Cambridge University Press.
- LIPKA Leonhard, HANDL Susanne ve FALKNER Wolfgang (t.y.). “Lexicalization & Institutionalization”, **The State of the Art in 2004**, s. 2-19, <http://www.skase.sk/Volumes/JTL01/lipka.pdf> (ET: 12.10.2015).
- LONGMAN-METRO (1993). **Longman-Metro Büyük İngilizce-Türkçe-Türkçe Sözlük**, English-Turkish Edition (Gn. Yön. Ö. Renkliydırım), İstanbul: Longman Group UK Limited ve Metro Kitap Yayın Pazarlama A.Ş.
- PÜSKÜLLÜOĞLU Ali (2012). **Türkçe Sözlük**, Ankara: Arkadaş Yayınevi.

TOKLU M. Osman (2013). **Dilbilime Giriş**, Ankara: Akçağ Yayınları.

TÜRK DİL KURUMU (2011). **Türkçe Sözlük**, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ (2011). **Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü Sosyal Bilimler**, Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi.

VARDAR Berke (2002). **Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü**, İstanbul: Multilingual.